VAPAUS

Ilmestyy tiistaina ja torstaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten työväenlehti

Second class mail registration No. 1076 — VAPAUS, 102 Elm Street West, Sudbury, Ontario

No. 82 — Vol. LIV vuosikerta | Sudbury, Ont. | Tiistai, lokak. 13 p. — Tuesday, Oct. 13, 1970

Kahdeksas ja 'viimeinen' kommunikea

Crossin vapauttamiseksi 2 ehtoa ja Laporten 6 alkuperäistä ehtoa; Ottawa muistuttaa aseistettua sotaleiriä

Montreal. — Front de liberation du Quebec (FLQ) julkaisi varhain tänä (tiistai-) aamuna kahdeksannen ja "viimeisen" kommunikean, missä vaaditaan hallitukselta pikaisia toimenpiteitä kahden kaapatun viranomaisen vapauttamisvaatimusten täyttämiseksi ja annetaan ymmärtää, että jos FLQ:n vaatimuksiin ei suostuta pian, silloin kaapatut tulevat likvidoitaviksi.

Toisaalta Quebecin hallitus ilmoitti maanantaina, että se on nimittänyt erään montrealilaisen lakimiehen neuvottelemaan FLQ:n lakimiehen, vankilasta kiireellisesti vapautetun Robert Lemieuxin kanssa kahden panttivangin vapauttamisesta. Yleisenä käsityksenä on, että viikko sitten maanantaina kaapattu brittiläinen kauppakomissioneri James Richard Cross on FLQ:n yhden ryhmän (cell) hallussa ja että lauantaina kaapattu Quebecin työministeri Pierre Laporte on FLQ:n toisen (Chernier cell) ryhmän hallussa.

FLQ ilmoitti maanantaina, että se haluaa lakimies Lemieuxin välittäjäksi neuvoteltaessa hallituksen edustajain kanssa kaapattujen henkilöiden vapauttamisehdoista. Käsityksenä on, että nämä neuvottelut aloitetaan heti.

Nyt FLQ:n välittäjäksi hyväksyttyä lakimies Lemieuxia vastaan nostettiin lauantaina syytös oikeuden häiritsemisestä (obstruction). Kiireellisten neuvottelujen perusteella lakimies Lemieux vapautettiin, että hän voi ryhtyä FLQ:n edustajaksi neuvottelemaan hallituksen edustajain kanssa.

Britannian kauppakomissioneri Crossin vapauttamiseksi on viimeksi ehdotettu vain kaksi vaatimusta: Joukkomittaisen poliisitarkastuksen hetikohtainen lopettaminen ja terroristisista toimenpiteistä tuomitun tai syytetyn 23:n "poliittisen vangin" vapauttaminen.

FLQ:n Chenierin ryhmän sanotaan kuitenkin vaativan alkuperäisen kuuden ehdon täyttämistä Quebecin työministeri Laporten vapauttamiseksi, jos mielitään hänen henkensä säästää.

Kahden edellämainitun (Crossin vapausvaatimuksen) ehdon täyttämisen lisäksi mr Laporten vapauttamiseksi vaaditaan:

1. Että lentokoneeseen, millä kuljetetaan 23 vapautettavaa vankia omaisineen ja ystävineen pois maasta, sijoitetaan kultaharkkoina $500,000.

2. Että julkaistaan sen poliisi-ilmiantajan nimi jonka avulla poliisit löysivät kesäkuun 21 pnä "pommitehtaan" eräästä Laurentianin kesäasunnosta, mistä pidätettiin 6 henkilöä.

3. Että annetaan FLQ:n poliittiselle manifestille laajakantoista mainostusta.

4. Että otetaan takaisin työhön 400 posti-kuorma-autojen ajuria jotka menettivät toimensa viime huhtikuussa.

Quebecin maakuntahallituksen yhtenä tavoitteena on ollut "ajan voittaminen" siinä toivossa, että jotakin myönteistä tapahtuisi viranomaisten eduksi.

FLQ:n toimesta arvosteltiin maanantaina Quebecin spesiali-lääkäreitä medicare-vastaisesta lakosta ja maakunnan hallitusta "laiskuudesta" medicare-lain täytäntöönpanon tiimoilta.

OTTAWA MUISTUTTAA ASEISTETTUA SOTALEIRIÄ

Ottawa. — Ottawan vissit osat muistuttivat tänä aamuna aseistettua sotaleiriä kun Canadan asevoimien täysin aseistetut yksiköt vartioivat hallitusministerien, tuomarien ja erinäisten toimenhaltijain asuntoja, yleisiä virkapaikkoja ja ulkomaiden diplomaattien rakennuksia mahdollisia terroritekoja vastaan.

Canadan asevoimien miehiä kutsuttiin viikon vaihteessa RCMP:n tueksi turvallisuustoimiin Ottawaan. Maanantaina annettujen tietojen mukaan sotilaita tuotettiin pääkaupunkiin Petawawan kasarmialueelta.

Ottawassa on voimistettu turvallisuustoimenpiteitä sen jälkeen kun Quebecissa kaapattiin viikko sitten maanantaina Britannian kauppakomissioneri James Cross ja myöhemmin Quebecin työministeri Pierre Leporte.

POLIISIVARTIO TULEE MYÖS KALLIIKSI

Montreal. — Britannian kauppakomissioneri Crossin kaappauksen jälkeen järjestetty poliisivartion tehostaminen on kahdeksan päivän kuluessa tullut maksamaan enemmän kuin $500,000 mitä kaapparit vaativat lunnaiksi.

Yksistään Montrealin poliisien suorittaman lisätyön sanotaan tulleen maksamaan $84,000 päivässä mr. Crossin kaappauksesta alkaen.

Sen jälkeen kun työministeri Laporte tuli myös kaapatuksi, on poliisivartiointia edelleen tehostettu.

Egypti varoitti vaaratilanteesta

Kairo. — Egyptin taholta varoitettiin sunnuntaina, että se ei tule jatkamaan lähi-idän ampumataukosopimusta ellei Israel palaa YK:n neuvottelupöydän ääreen Israel puolestaan toisti kantansa, ettei se tule osallistumaan neuvotteluihin ennen kuin Egypti on poistanut omalla puolellaan Suezin kanavaa olevat ilmatorjuntaohjukset.

USA:n aloitteesta aikaansaatu lähi-idän 90 päivän ampumistaukosopimus menee umpeen marraskuun 5 päivänä.

Egyptin ulkoministeri Mahmoud Riadin erään apulaisen antamassa lausunnossa sanottiin kuitenkin, ettei Egyptin omaksuma ampumistauon jatkamistakoskeva kanta tarkoita kuitenkaan sitä, "että me aloittaisimme marraskuun 5 päivänä ampumisen." Mutta hän lisäsi, että ellei Israel palaa neuvotteluihin, jotka aloitettiin viime kuussa YK:n välittäjänä toimineen Gunnar Jarringin johdolla, niin ampumistaukosopimus on sitoumus, "josta me haluamme vapauttaa itsemme. Siinä kaikki."

Israel ja USA väittää neuvotteluja vastustaen, että Egypti on siirtänyt maasta ilmaan ammuttavia ilmatorjuntaohjuksia 31 mailin päähän Suezin kanavasta ja "rikkonut" tällä toimenpiteellä ampumistaukosopimusta.

Egypti kiistää koko syytöksen.

Sunnuntaina alkoivat myös eri puolilla Egyptiä järjestetyt poliittiset kokoukset, joissa annetaan täysi tuki maan presidenttiehdokkaalle Anwar Sadatille. Hänen odotetaan saavan valtavan suosion torstaina tapahtuvassa presidentin valinnassa.

Mr Sadat sanoi eräässä kokouksessa, että "Israel on pakoittanut meidät ensimmäiseen elektroonikauden sotaan historiamme aikana ja me olemme siihen valmiit."

Quebecin työministeri kaapattiin kotinsa edustalta Montrealissa

Työministeri Pierre Laporte sanoo kirjeessä virkaveljilleen voitte päättää elämästäni ja kuolemastani, luotan teihin ja kiitän siitä — Laporte ja Cross ovat hengissä sanoo FLQ

Montreal. — Front de Liberation du Quebec (FLQ) (Quebecin vapautusrintama) kaappasi maakunnan työministeri Pierre Laporten hänen kotinsa edustalta lauantaina kello 6.12 illalla, noin puoli tuntia sen jälkeen kun Quebecin oikeusministeri Jerome Choquette luki jyrkkäsanaisen nootin ranskan- ja englanninkielisessä radio- sekä TV-verkostoissa ilmoittaen, etteivät liitto- ja maakuntahallitus tule myöntymään FLQ:n vaatimuksiin, jotka FLQ on esittänyt vapauttaakseen Englannin suurlähetystön kaupallisen attashean, James Crossin.

Quebecin työministerin kidnappaaminen Montrealin laitakaupungilta sai aikaan melkein täydellisen piiritystilan Montrealin kaupungissa poliisien aloitettua valtavat tutkimusoperaatiot.

Sunnuntai-iltana Quebecin hallituksen jäsenille osoitetussa kirjeessään mr Laporte vetoaa virkaveljiinsä ja pyytää heitä suostumaan kaappaajien vaatimuksiin. "Voitte päättää elämästäni tai kuolemastani. Minä luotan teihin ja kiitän teitä", sanotaan kirjeen lopussa.

Sunnuntaiaamuun kello 10 mennessä Montrealin kaupungin, Quebecin maakunnan ja RCMP:n poliiseista koostuva noin 100 miestä käsittävä salapoliisiryhmä oli suorittanut useita ratsioita ja pidätyksiä eri puolilla maakuntaa. Kello 10 sunnuntaiaamuna poliisit vangitsivat kuulusteluja varten FLQ:n jäseniksi sanottujen henkilöiden puolustusasianajajana toimineen lakimies Robert Lemieuxin hänen huoneestaan Nelson hotellista, joka sijaitsee vastapäätä Montrealin kaupungintaloa. Kuulusteltuaan mr Lemieuxia useita tunteja poliisit nostivat häntä vastaan syytteen poliisitutkimusten "häiritsemisestä", siitä kun hän oli vastannut uutisreportterien kysymyksiin englantilaisen kaapatuksi tulleen James Crossin tapauksen yhteydessä.

Työministerin kaappauksen jälkeen FLQ:n ilmoitetaan jättäneen useampia nootteja nykyisille viranomaisille, joissa vaaditaan edelleen aikaisempien vaatimusten täyttämistä ja maanantaina jätetyssä nootissa FLQ sanoo olevansa valmis nimittämään neuvottelijakseen lakimies Robert Lemieuxin, jonka poliisit pidättivät sunnuntaina.

FLQ on vaatinut, että panttivankien vapauttamiseksi on liitto- ja maakuntahallitusten lopetettava heti kidnappauksia koskevat poliisitutkimukset; FLQ:n manifestille annettava laajaa

(Jatkuu sivulla 4)

KIRPEÄTÄ ARVOSTELUA NIXONIN OHJELMASTA

Vietnamilaiset sanovat sitä "petosmanööveriksi"; Ronning pettymyksen aiheuttajaksi

Pariisi. — Pariisin rauhanneuvotteluihin osallistuneet Etelä-Vietnamin väliaikaisen vallankumoushallituksen ja Pohjois-Vietnamin edustajat arvostelivat torstaina ankarasti USAn presidentti Nixinin keskiviikkoiltaista rauhanehdotusta leimaten sen Washingtonin "manööveriksi maailman yleisen mielipiteen pettämiseksi" ja kannatuksen saamiseksi marraskuun 5 päivän vaaleissa.

He vaativat edelleen Yhdysvaltain ja sen liittolaisten joukkojen tiukan aikataulun mukaista täydellistä pois vetämistä ilman ehtoja sekä Saigonin nukkehallituksen tilalle kaikkia isänmaallisia voimia edustavan kokoomushallituksen muodostamista.

Presidentti Nixon esitti 5-kohtaisessa ohjelmassaan ampumisen lopettamista niin, että asevoimat jäisivät nykyisille paikoilleen kautta Indo-Kiinan; "kansainvälistä konferenssia" koko Indo-Kiinan tilanteen selvittämiseksi; neuvottelujen perusteella järjestettävää aikataulua amerikkalaisten joukkojen pois vetämiseksi; poliittista ratkaisua mikä heijastaa voimien tasapainoa Etelä-Vietnamissa ja hetikohtaista sotavankien vapauttamista.

Pohjois-Vietnamin valtuuskunnan puhemies Nguyen Than Le vastasi USAn valtuuskunnan johtajan David K. E. Brucen "tutkimusvetoomukseen", että Pohjois-Vietnamin valtuuskunta kuunteli presidentti Nixonin puhetta ja on tutkinut sitä jo 8 tuntia.

Myös Etelä-Vietnamin väliaikaisen vallankumoushallituksen valtuuskunnan johtaja mrs Nguyen Thi Binh tuomitsi Nixonin "niin sanotun" rauhanohjelman. Kumpikaan heistä ei kuitenkaan hyljännyt suoralta kädeltä presidentti Nixonin esitystä vaan lupasivat palata asiaan myöhemmin, — jotenkin samaan tapaan kuin USAn valtuutettu mr Bruce menetteli mrs Binhin syyskuun 17 päivänä esittämän 8 kohtaa käsittävän rauhanehdotuksen suhteen.

Mainitussa 8 kohtaa käsittävässä ohjelmassa mrs Binh ehdottaa, että USAn on vedettävä joukkonsa pois kesäkuun 30 päivään mennessä, jonka pohjalla voidaan järjestää ampumisen lopettaminen ja aloittaa keskustelut sotavankien vapauttamisesta. Mrs Binh suosittelee ohjelmassaan myös poliittisia keskusteluja ja kokoomushallituksen muodostamista henkilöistä jotka kannattavat rauhaa, itsenäisyyttä ja kansanvaltaa, jättäen kuitenkin paitsioon kolme nimeltä mainittua kenraalia Saigonin hallituksen presidentti Nguyen Van Thieu, varapresidentti Nguyen Cao Ky ja pääministeri Tran Thieu Khiem.

YK:n pääsihteeri U Thant esitti mielipiteenään, että kummankin osapuolen tulisi nyt suostua yksityisluontoisiin keskusteluihin kummaltakin puolen esitettyjen viimeisempien ehdotusten pohjalla Indo-Kiinan sodan lopettami-

(Jatkuu sivulla 4)

Ont. "urheilukaloista" elohopea-myrkytysvaara

Sunnuntaikalastajia kehoitetaan monilla järvillä "huvittelemaan" — kalaa syömättä

Toronto. — Maakuntahallitus tiedoitti viikon lopulla että Ontarion monen hyvässä kansansuosiossa olevan järven kaloja ei pitäisi syödä niiden aiheuttaman elohopeamyrkytysvaaran vuoksi.

Maiden ja metsien ministeri Rene Brunelle julkaisi torstaina 12 arkkia käsittävän luettelon eri järvien kalalajeista, joita ei pitäisi kenenkään syödä siksi kun niiden elohopeapitoisuus on hallituksen kokeiden perusteella yli sallitun rajan mikä on .5 miljoonasosaa.

Mitään kieltoa ei tässä yhteydessä annettu, mutta mr Brunellen ministeriö kehoittaa kuitenkin ammattikalastajia lopettamaan eri järvissä mainittujen kalalajien pyytämisen. Samalla kertaa "sunnuntaikalastajia" kehoitetaan "kalastamaan huvikseen" — syömättä onkeen tarttuvia kaloja.

Nyt julkaistu varoitusluettelo tulee varmaan vaikuttamaan taannehtivasti vissinlaiseen turistiliikenteeseen. Seuraavassa on osittainen luettelo saastuneista järvistä ja kalalajeista, joissa on todettu olevan elohopeaa enemmän kuin .5 miljoonasosaa:

— Lake Nipissing: kuha, keltainen ahven ja valkoinen "bass".

— Lake Simcoe: kuha, keltainen ahven, simppu (bullhead) ja "bowfin". (Simcoe järven terveydellisesti turvallisia kaloja ovat hauki, pienisuinen bass, siika, sucker ja karppi.)

— Moira Lake: kuha, hauki, suurisuinen bass ja maskinonge. (Keltainen ahven ja bullhead ovat vielä vaarattomia.)

— Lake St. Peter: järvilohi (taimen).

— Lake Nipigon: hauki, kuha ja siika ovat vielä turvallisia syötäväksi.

— Red Lake: hauki ja rock bass. Turvallisena pidetään vielä kuhaa, madetta (burbotm) siikaa ja järvisiikaa (sisco).

— Georgian Bay: kuha ja rainbow-lohi. Luettelossa on Georgian Bayn kohdalla yhdeksän muuta kalalajia, joiden elohopeapitoisuus on alle .5 miljoonasosaa.

Vastaten hänelle esitettyyn ky-

(Jatkuu sivulla 4)

OIKEUDENMUKAISEN YHTEISKUNNAN TAVOITTELU ON MELKO VAISUA

28:nnen parlamentin kolmannen istunnon avajaisjuhlassa esitetyssä ohjelmapuheessa kosketeltiin vähän peruskysymyksiä

Ottawa. — Liittohallituksessa tehtävien uudistusten perustarkoituksena on tehostaa toimintaa saastutusta vastaan ja kaupunkiongelmien ratkaisemiseksi, selitettiin torstaina alahuoneen istunnossa esitetyssä hallituksen ohjelmapuheessa, jonka luki kenraalikuvernööri Roland Michener.

Canadan 28:nnen parlamentin kolmannen istunnon avajaisistunto oli juhlava, kuten tavallista. Hallituksen ohjelmapuheessa annettiin tietää, että tarkoitus on muodostaa ympäristöasioita käsittävä ministeriö-osasto (department) saastutuksen vastustamiseksi ja että nimitetään uusi johtavassa asemassa oleva ministeri, joka tulee huolehtimaan kaupunkiasioista ja asuntokysymyksistä. Ohjelmapuheessa, missä annetaan perinteellisesti yleispiirteinen selostus siitä, mitä hallitus aikoo istunnon aikana saada käsitellyksi, annettiin nyt ymmärtää, että alahuoneen istunnolle esitetään lakiehdotuksia mitkä koskevat kuluttajia ja työläisiä, ja että abortti kysymyksestä järjestetään erikoiskeskustelu.

Pääministeri Pierre Trudeaun virastossa kirjoitetussa ohjelmapuheessa oli erikoista kukkaiskieltä, mutta hyvin vähän aloitteiden tekoja maan peruskysymysten ratkaisemiseksi.

Vanhaa ohjelmaa seuraten ohjelmapuheessa annetaan ymmärtää että tämän istuntokauden aikana julkaistaan lisää Valkoisia kirjoja, joiden perusteella keskustellaan visseistä ongelmista — jättäen ratkaisut tulevaisuuteen. Tulevissa Valkoisissa kirjoissa käsitellään sellaisia asioita kuin tiedoitustoiminta, kansalaiskysymystä, siirtolaisuutta, maanpuolustusta ja huoltokysymyksiä.

Yleisesti uskotaan, että uudeksi kaupunkiasiain ja asuntokysymysten ministeriksi nimitetään vielä ennen joulua Robert Andras. Pääministeri Trudeau tulee lain mukaan saamaan valtuudet nimittää useita valtioministereitä, joista toisille tulee määrätyt tehtävät ja toisille ei. Erikoistehtävät saavat tulevat täysiksi ministereiksi siihen kuuluvine palkkaetuineen, toiset tulevat nykyisten salkuttomien ministerien asemaan heikompine palkkaetuineen. Salkuttomien ministerien tittelit tulevat jäämään kokonaan pois.

Kaupunki- ja asuntokysymysten käsittelyä varten muodostetaan kokonaan uusi ministeriö mutta ympäristökysymyksiä (saastutusta) käsittelemään perustetaan erillinen osasto (department) kalastus- ja metsäasiain ministeriön yhteyteen.

Edellämainittujen lisäksi alahuoneen istunnolle esitetään kauaskantoisia muutosehdotuksia nykyiseen työttömyysvakuutuslakiin. Muutosehdotuksien on tulossa myös huomattavia muutoksia kilpailulakiin sekä Ruoka- ja lääkelakiin.

Aborttilakiin ei ilmeisesitikään esitetä muutoksia, mitä Canadan naiset ovat vaatineet, mutta asiasta luvataan kuitenkin järjestää erikoiskeskustelu alahuoneen istunnossa.

MINISTERIT SAIVAT LISÄÄ VARTIJOITA

Quebecin työministerin kaappaus aiheuttaa huolta ja epävarmuutta myös Ottawassa

Ottawa. — Quebecin työministeri Pierre Laporten kotinsa edustalta lauantaina tapahtuneen kidnappauksen sanotaan johtaneen siihen, että Ottawassa kiristettiin kaikkien liittohallituksen ministerien turvallisuusvartiointia huomattavassa mitassa.

Liittohallituksen jäsenten, pääministeri Pierre Trudeausta alaspäin ilmoitetaan odottavan tietoja lisätoimista kaapatusta mr Laportesta ja viikko sitten maanantaina FLQ:n kidnappaamasta Englannin suurlähetystön kaupallisen attasheasta James Richard Crossista.

Koko viikonlopun ajan hallituksen virkailijain sanotaan työskennelleen kuumeisesti parlamenttirakennuksen itäiseen siipeen perustetussa ns. "hermokeskuksessa". Tämä keskus perustettiin sen jälkeen kun mr Cross kidnapattiin FLQ:n toimesta.

Mr Laporten kaappausta koskevien uutisten julkisuuteen pääsyn jälkeen nähtiin liittohallituksen kruununjuristi George Mc Ilraithin, joka on myös RCMP:n johdossa, saapuvan tähän "hermokeskukseen".

RCMP ei ole antanut selvempää lausuntoa kuin sen, että RCMP:n toimenpiteet mr Laporten kidnappauksen yhteydessa "jatkuvat samanlaisen yhteistoiminnan puitteissa mitä on harjoitettu mr Crossin kaappauksen jälkeen Quebecin poliisien kanssa".

Viime viikon aikana Canadan hallituksen ilmoitetaan olleen yhteyksissä Kuuban ja Algerian hallitusten kanssa saadakseen selville onko kumpikaan maa valmis ottamaan vastaan kidnappaajat jos nämä suostuvat luovuttamaan panttivankinsa ja poistumaan maasta. Ulkoministeriön lausunnon mukaan ainakin toinen maa sanotaan olleen valmiin ottamaan vastaan kaappaajat.

Kidnappaajille luvattiin turvallinen maasta poistuminen, sanoi eräs puhemies, mr Crossin hengen pelastamiseksi ja siitä, että heillä on olemassa muukin mahdollisuus kuin mr Crossin murhaaminen. FLQ:n vaatimuksiin ei kumpikaan hallitus ole suostunut,

Kidnappaajat saivat $320,000 lunnaat

Genoa, Italia. — Maanantaina ilmoitettiin täällä näyttävän ilmeiseltä, että poliisit eivät ole päässeet onnistuneesti pakenemaan sen jälkeen kun heille maksettiin $320,000 lunnaat Italian historian suurimmasta ihmisryöstöjutussa.

VIIME TIEDOT

Lontoo. — Tanzanian presidentti Julius Nyerere sanoi Lontoossa maanantaina, että hän antaa taisteluhaasteen koko Britannian kansojenyhteisön olemassaololle jos Britannia myy aseita Etelä-Afrikalle. Mr. Nyerere esitti tämän lausuntonsa lehtikirjeenvaihtajille pian sen jälkeen kun hän oli ollut keskusteluissa pääministeri Edward Heathin ja muiden brittiläisviranomaisten kanssa.

Sault Ste. Marie. — Poliisinaisten kansainvälisen yhdistyksen presidentti Mary Rita Ostrander sanoi mainitun järjestön täkäläisessä kokouksessa maanantaina, että Yhdysvaltain ja Canadan poliisinaisia syrjitään tehtävien järjestelyssä, korotuksissa, yleisissä tehtävissä ja palkoissa. Ontarion prokuraattori Arthur Wishart sanoi puheenvuorossa yhteydessä, että joissakin poliisitoimissa naiset ovat miehiä tehokkaampia.

Vatikaani. — Paavi Paavali tuomitsi maanantaina lailliset abortit barbarismin ja pakanallisuuden jätteiksi. Hän ei puhunut mitään laittomien aborttien aiheuttamista ihmismenetyksistä.

Quebec. — Quebecin spesialisti-lääkärien lakko medicare-lakia vastaan jatkuu yhä. Samalla kertaa tiedoitettiin, että maakunnan kansalliskokouksen erikoiskokouksen pito, missä pitäisi keskusteltaman medicare-kriisistä, on lykätty "useita päiviä" tuonnemmaksi.

Halifax. — Nova Scotian kolmen yhdyskunnan noin 250 kalastajan kuutisen kuukautta kestäneen katkeran lakkotaistelun avainkysymys alistetaan maakuntahallituksen aloitteesta Nova Scotian ylioikeuden ratkaistavaksi. Oikeuden ratkaistavaksi on esitetty kysymys siitä, kuuluvatko kalastajat liitto- vai maakuntahallituksen lainlaadinnan piiriin.

TURVATOIMIA LISÄÄ USA:n LENTOKENTILLE

Washington. — Täällä tiedoitettiin myöhään sunnuntai-iltana, että Yhdysvallat on kiristänyt turvallisuustoimenpiteitä kaikilla suuremmilla lentokentillä sen jälkeen kun Weatherman-niminen järjestö, jota sanotaan radikaaliseksi maanalaiseksi ryhmäksi, ilmoitti aloittavansa "syysoffensiivin".

Weatherman-järjestön erään tunnistamattoman jäsenen kerrotaan sanoneen Chicagossa, että järjestö tulee tekemään hyökkäyksiä "kaikkia Amerikan epäoikeudenmukaisuutta tukevia instituutteja vastaan" ja toimimaan "kaikkien poliittisten vankien vapauttamiseksi".

USA:n liittohallituksen ilmailuhallinto puolestaan ilmoitti, että pommiuhkauksia on lähetetty tai soitettu Yhdysvaltain suurimmille lentokentille rannasta rantaan.

Turvallisuusvirkailijain viikon loppulomat peruutettiin useilla lentokentillä ja portit, ovet sekä aikaisemmin auki pidetyt virastot suljettiin.

New Yorkin Kennedyn lentokentällä oli maanantaina ylimääräisiä vartiojoukkoja kaikissa strategisissa kohteissa ja lentokentän kontrollitorneissa.

Los Angelesin lentokentän viranomaiset peruuttivat turvallisuustyöläisten lomapäivät ja lisäsivät turvallisuuspoliisien lukumäärää noin 20 prosentilla.

USA:n puolustusministeriön eräs puhemies sanoi Washingtonissa, että Pentagonille on annettu varoitus mahdollisista hyökkäyksistä liittohallituksen edustajistoja vastaan ja sabotaasiyrityksistä liittohallituksen omaisuuksia vastaan.

Ilmailuhallinto sen paremmin kuin FBI:kaan eivät antaneet ilmi niiden lentokenttien nimiä, joita vastaan sanotaan tehdyn uhkauksia.

Chicagon eräs poliisiviranomainen sanoi: "Me olemme kaikki heidän listallaan."

Weatherman-järjestön johtajaksi sanotun Bernadine Dohrnen väitetään sanoneen sanomalehtimiehille viime viikolla esitetyssä nauhoitetussa puheessa mm. seuraavasti:

"Nyt meitä on kaikkialla ja ensi viikolla (siis tällä viikolla) jäsenistömme tekee hyökkäyksen vihollista vastaan joka puolella maata. Maanalaisin ja yhdessä toimivin joukkovoimin me voimme sulkea jokaisen kansainvälisen lentokentän Yhdysvalloissa 24 tunnin kuluessa."

Hän sanoi myös, että "syysoffensiivi" voi levitä Santa Barbarasta Bostoniin ja sieltä takaisin Kentiin ja Kansasiin.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
Editor: W. EKLUND Manager: E. SUKSI
Telephone: Office and Editorial 674-4264
Published twice weekly: Tuesdays and Thursdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada.
Mailing address: Box 69.
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Second Class Mail registration Number 1076
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. $3.00
USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75
Suomeen: 1 vk. $11.50, 6 kk. $6.25

Pres. Nixonin puheesta

Ensimmäinen vaikutelma — näitä rivejä kirjoitetaan torstaina 8. pnä — presidentti Richard Nixonin keskiviikkoiltaisesta rauhanehdotuksesta on kaksiosainen: pitäen silmällä marraskuun 5 pnä suoritettavia kongressivaaleja ja vuonna 1972 pidettäviä presidenttivaaleja sekä Yhdysvalloissa ja kautta maailman kasvavaa rauhan vaatimusta, presidentti Nixonilla ei ollut oikeastaan muuta mahdollisuutta kuin esittää vastaehdotus Etelä-Vietnamin väliaikaisen vallankumoushallituksen ulkoministerin, mrs. Nguyen Thi Binhin Pariisissa syyskuun 17 päivänä esittämään 8 kohtaa käsittävään rauhanehdotukseen. Toisaalta voidaan huomioida, että vaikka presidentti poikkesi melkoisesti Washingtonin aikaisemmin esittämistä sotaisista asenteista ja lähestyi esimerkiksi ampumisen lopettamisehdotuksella kautta maailman tunnustusta saaneen Mme. Binhin ehdousta, mikä on tietenkin ilolla huomioitaav seikka, presidentin 5 kohtaa käsittävässä puheessaan oli kuitenkin vieläkin sellaisia kohtia joiden tavoitteena ei ole pyssyjen vaimentaminen.

Mahdollista ja ennenkaikkea toivottavaa on tietysti se, että USA:n pääneuvottelija David Bruce, Pariisissa, saa valtuuksia nyt esitettyjen eräitten määritelmien ylittämiseksi ja sivuuttamiseksi. Mutta kun pidetään mielessä että presidentti Nixon pidättyi tästä rauhanehdotuksesta aivan vaalipäivän aattoaikaan asti, mistä on tullut ihmishenkien ja omaisuuksien menetystä sekä Indokiinan että Yhdysvaltain kansoille ja suuria voittosummia amerikkalaisille asetehtailijoille, niin kyseenalaista on, annetaanko mr. Brucelle edellämainittuja lisävaltuuksia neuvottelujen edistämiseksi.

Jonkinlaisena edistysaskeleena on pidettävä sitä kun presidentti Nixon ehdottaa nyt ampumisen lopettamista. Tervehdittävänä on pidettävä myös esitystä kaikkien sotavankien vapauttamiseksi ja tiedonantoa, että vastoin aikaisempia meneelmiä — jotka vetivät USAn asevoimat Vietnamiin ja lopulta Indokiinan kaikkiin maihin — Yhdysvallat lupaa nyt noudattaa kansainvälisen konferenssin päätöksiä.

Viimeksimainitun seikan yhteydessä kiintyy kuitenkin huomio siihen, että presidentti Nixon, vaikka pitääkin vuosien 1954 ja 1962 Geneven sopimuksia sovittelujen perustaksi kelpaavina asiakirjoina, ei kuitenkaan ehdota mainittujen Geneven sopimusten kirjaimen ja hengen olotilaan palaamista. Päinvastoin — ja toisin kuin esim. Mms. Binh — mr. Nixon puhuu edelleen sekä Etelä, että Pohjois-Vietnamin "itsenäisyydestä", vaikka Geneven sopimuksessa määritellään, että Vietnam on yksi maa ja valtio, jonka tilapäinen jakaantuminen kahteen osaan korjataan koko maata käsittävien vaalien perusteella. Toisin sanoen, presidentti Nixon haluaa vieläkin sanella USAn ehtoa Vietnamin kansalle ja jakaa maan kahdeksi "itsenäiseksi" maaksi.

Kuvaavaa myös on, että presidentti Nixon esiintyi kuin "ulkopuolisena" eli asiaan kuulumattomana "välittäjänä", joka on jostakin käsittämättömistä lähteistä saanut valtuudet ja oikeuden määritellä miten Indo-Kiina — Vietnam, Kambodzha ja Laos — keskinäiset suhteensa järjestävät. Eräistä aikaisemmista lupauksistaan huolimatta mr. Nixon vaatii tässä vieläkin kansainvälisen poliisin osaa Yhdysvalloille. Tosiasia tietenkin on, että Indokiinassa ei ole kysymys sikäläisten maiden välisestä sodasta, vaan Yhdysvaltain sekaantumisesta vastoin Geneven sopimuksen määritelmiä ja YK:n peruskirjaa loukaten Vietnamin, Laosin ja Kambodzhan sisäisiin asioihin.

Yhdysvaltain on suostuttava ensisijaisesti neuvottelemaan Etelä-Vietnamin väliaikaisen vallankumoushallituksen kanssa, jota vastaan sen puolimiljoonainen armeija on aseellisia hyökkäyksiään suorittanut ja vieläkin suorittaa. Presidentti Nixonin rauhanehdotuksen ehkä kaikkein heikoin kohta onkin siinä, että hän haluaa tehdä "rauhansopimuksen" pääasiassa Pohjois-Vietnamin kanssa, jota vastaan USA ei ole sodassa, ja sivuuttaa miltei pelkällä kädenhuitaisulla Etelä-Vietnamin väliaikaisen vallankumoushallituksen, minkä asevoimia vastaan USA sotii.

Merkillepantavaa on myös presidentti Nixonin väitös, että mm. väliaikainen vallankumoushallitus "ei halua sivuuttaa vain joitakin yksilöitä" Saigonin hallituksesta vaan "hajoittaa kaikki muut järjestöt" niin että kommunistinen puolue saa Etelä-Vietnamissa määräysvallan.

Asioita voidaan tietenkin väännellä ja vääritelläkin, mutta sellainen menetelmä ei nosta mr. Nixonin arvovaltaa. Tosiasia nimittäin on, että Etelä-Vietnamin väliaikaisen vallankumoushallituksen riveissä ja tukena on useita puolueita ja järjestöjä, joista kommunistinen puolue on yksi. Toinen tosiasia on, että syyskuun 17 pn ehdotuksessaan Mme Binh ei esittänyt "kaikkien muiden järjestöjen hävittämistä", vaan korosti nimenomaan, että hänen ohjelmassaan esitettävään kokoomushallitukseen voivat tulla kaikki isänmaalliset voimat, jotka haluavat rauhaa, itsenäisyyttä ja linjoittumatonta ohjelmaa. Joltisena asiantuntijana hän sanoi, että sellaisia rauhan voimia ja itsenäisyyden kannattajia löytyy myös Saigonin nykyisestä hallituksesta, vaikka ei sen kolme johtavaa kenraalia, jotka presidentti Nguyen Van Thieun ja varapresidentti Nguyen Cao Kyn lailla ovat moneen kertaan uhanneet, että he eivät halua olla missään tekemisissä väliaikaisen vallankumoushallituksen ja sen edustajain kanssa, ja että ainoastaan sodassa saatava "voitto" tyydyttää heitä.

Presidentin lupaus, että Yhdysvallat on valmiina yleissopimuksen puitteissa sitoutumaan aikataulusta, jonka puitteissa kaikki yhdysvaltalaisjoukot vedetään pois Vietnamista, on tietenkin askel oikeaan suuntaan. Mutta jos asetutaan Indokiinan kansojen osalle, niin silloin on ehkä todettava, että tämä lupaus ei mene riittävän pitkälle. Miten voidaan vakavissa ryhtyä neuvottelemaan rauhan yksityiskohdista ellei tuhansien mailien päästä muualta Etelä-Vietnamiin Thaimaahan ja Laosiin lähetettyjä hyökkäysvoimia luvata vetää pois määräaikaan mennessä. Presidentti Nixonin asettelussa ei tässä yhteydessä valjasteta hevosta kärryjen eteen, vaan päin vastoin.

Pelkkää hurskastelua on puhe "Etelä-Vietnamin" kansan itsemääräämisoikeuksien puolustamisesta niin kauan kuin Yhdysvaltain mahtavat asevoimat ovat siellä. Miten voi Etelä-Vietnamin väestö päättää asioistaan itsenäisesti ja ulkopuolista painostusta tuntematta hyökkääjämaan pistinten alla?

Nähtäväksi jää saako presidentti Nixon vaalikikka-rauhanehdotukselleen yhdysvaltalaisten kannatusta puolueelleen marraskuun 5 pn vaaleissa. Mitään varmaa ei sekään ole. Selvää on kuitenkin, että rauhanpuolustajat yleensä — canadalaiset mukaanluettuina — ovat suuresti pettyneitä hänen rauhanehdotuksensa onttoudesta ja puutteellisuuksista.

Edwin Linkomies muistellee vankilavuosiaan (1):

NÄIN VIETIIN MAA TALVISOTAAN

Kun kustantaja kesällä järjesti tiedotuslounaan syksyllä ilmestyvistä Edwin Linkomiehen muistelmista (Edwin Linkomies: Vaikea aika. Suomen pääministerinä vuosina 1943—44. Otava, 1970, 448 sivua), annettiin ymmärtää, että tulossa oli poliittinen sensaatio, mikäli sellaisia nyt enää Suomen historiankirjoituksen alalla yleensä voi syntyä. Otava on tehnyt todella kiitettävän teon — ja kukapa kustantaja ei olisi sitä tehnyt — julkaistessaan tämän erittäin kriittisen ajan pääministerin muistelmat. Ne ovat herättäneet melkoista myrskyä viskiläseissa, ilmeisesti jopa ärtymystä ja kaunaakin, mutta herra itsehän on ollut jo seitsemän vuotta turvassa kaikesta. Muistelmia on yritetty aliarvioida ja leimata poliittiseksi juoruluksi "vaikeilta vuosilta", joiden sädekehää Linkomies yllättävän rohkeasti murtaa. Muistan lukeneeni jostain sos.dem. lehdestä, että kirja olisi saanut olla julkaisemattakin — omalaatuista hermoherkkyyttä nykyaikaan! Ehkä tämä johtuu siitä, että Linkomies — tahtomattaan — murtaa jopa Tannerinkin ympärille rakennettua sädekehää. Kuvaavaa Linkomiehen muistelmien saamalle vastaanotolle on ollut muun muassa Suomen Kuvalehdessä käyty keskustelu, jossa esimerkiksi kenraali A. F. Airo, Mannerheimin lähin mies päämajassa Heinrichsin rinnalla, nimittää muistelmia salaatiksi "soopaa a la Linkomies" ja jatkaa: "Minä nimitän tätä täysin arvottomaksi juoruluksi sitäkin suuremmalla syyllä kun vainajat eivät voi lausumiaan korjata." Vanhan kenraalin ja Mannerheim-ristin ritarin ärtymys on turhaa, sillä Linkomies ei kerro muuta kuin että Airo ryyppäsi joskus liikaa ja kerran silloinkin kun rintama Kannaksella murtui.

Linkomiehen muistelmien erikoisuushan on siinä, että hän kirjoitti ne kolmen kuukauden aikana vankilavuosinaan — käsin, kuten kaikki kirjoituksensa — pakkasi liuskansa sanomalehtipaperiin vaatekomeroonsa, "unohti" ne ja antoi testamentintaan, ettei niitä saanut julkaista kirjoittajan kuoltuakaan ennen vuotta 1970 ja että ne on painettava sellaisenaan. Muistelmat ovat siis todella tuoretta tavaraa ja kirjoitettu vailla asiakirjoja hämmästyttävän muistin varassa. Tällaisia ja tätä poliittiselta tasolta lähteneitä kirjoituksia sotavuosilta meillä tuskin enää löytyy mistään kirjoituspöydän laatikosta tai kassakaapista. Jossain määrin vertauskelpoisen aineiston antaa C. O. Frietschin Suomen kohtalon vuodet, jotka kirjoitettiin välittömästi sodan jälkeen jo vuonna 1945 — Linkomies kirjoitti juttunsa v:n 47—48 vaihteessa. Rauhanoppositiolaine Frietsch oli kuitenkin pelkkä kansanedustaja, joka syrjästä voi vain tarkkailla niitä asioita joista tässä kertoo kylmän kyyninen Edwin Linkomies, Rooman kirjallisuuden professori, kokoomuksen kansanedustaja ja näkyvimpiin kuuluva johtomies, lapualaismielinen, mutta ei natsiystävä, Saksan tappion sentään jo 1943 aavistanut, mutta rauhantekoon Neuvostoliiton kanssa pystymätön, sotasyylliseksi tuomittu entinen pääministeri vankilavuosiensa rauhassa (tuomio oli 3. v). Olemme tottuneet "sensuroituihin" muistelmateoksiin. Paasikivi kirjoitti muistelmansa kunniaan kohotettuna varovaisena valtiomiehenä. Väitetään, että Mannerheimin muistelmat on kenraalitasolla kuohittu virallisen kyseenalaisiksi, mutta setisemän vuotta sitten kuollut vanha kokoomusherra kertoo "koko totuuden kaunistelematta tai salaamatta" sellaisena kuin hän sen muisti ja näki sellaisena pöydän ääressä. Muistelmista ei paista katkeruus, sen sijaan kyllä Linkomiehelle ominainen valtava ylemmyydentunne ja krouvius, mutta myös halu osoittaa olleensa jo 1943 selvillä sodan päättymisestä natsi-Saksan tappioon. Ehkä hän on halunnut todistella olleensa kuin Johannes Kastaja Kristukselle, ts. edelläkävijä Paasikivelle, joka oli Suomen ulkopolitiikan virallinen johtaja silloin, kun Linkomies itse istui sotasyyllisissellissään. Tässä suhteessa Linkomies ei kuitenkaan ole järin vakuuttava. Linkomies sai tosin revanshinsa nimityksessä Helsingin yliopiston rehtoriksi v. 1956 ja sen jälkeen kansleriksi.

LINKOMIEHEN TAPA LEIMATA politiikan hahmoja yläilmoista — mutta ei ilmeisesti aina harhaan — alkaa jo 30-luvun lopun ja talvisotaan johtaneen hallituskauden pääministeristä A. K. Cajanderista, jonka hän sanoo olleen poliittinen pyrkyri, mikä kuningasmielisestä oikeistolaisesta oli tuulen kääntyessä siirtynyt "porvarillisen vasemmiston" äärimmäiseen vasempaan siipeen. Linkomiehen sanonta jo talvisodan syistä on kyllä epäloogista, mutta tavanomaista. Hän syyttää Cajanderia pakoilusta heikosta ulkopoliittisesta vaistosta, huonoista suhteista Saksaan ja välinpitämättömyydestä puolustusvoimain tarpeisiin ja antaa samalla ymmärtää, että parempi aseistus olisi ollut parempaa politiikkaa ikään kuin se olisi tehnyt talvisodan helpommaksi eikä päinvastoin yhä vain raskaammaksi vastata kehnon politiikan seurauksena syntyneestä onnettomasta sodasta.

VAIKKA PAASIKIVEN VALINTA erityisneuvottelijana Moskovaan 1939 osoittautuikin sitten historian kuluessa erittäin oikeaksi ratkaisuksi, herätti se alussa Neuvostoliitossa loukkaantumista ulkoministeri Erkon kieltäytyessä lähtemästä matkaan, sillä nämä neuvottelut oli tarkoitus pitää ulkoministeritasolla. Eduskunta oli tietämätön Neuvostoliiton esitysten yksityiskohdista, joita hallitus salasi. Mutta eduskuntapiireissä vallitsi jyrkkä mieliala, vaikkakin vain vähemmistö vastusti kaikkia aluevaihdoksia. Linkomies sanoo itse olleensa hallituksen kannalla, että "kieltäytyminen suostumatta minkäänlaisiin myönnytyksiin varmasti merkitsisi sotaa" ja piti välttämättömänä, että "huomattava alue Karjalan kannakselta sekä Suomenlahden pikkusaaret oli luovutettava" — vastineena pienempi kertaa suuremmasta alueesta Repolasta ja Porajärveltä. Kirjoittaja toteaa — Paasikiven mukaan — Tannerin jo heti ensi tapaamisella Moskovassa suututtaneen Stalinin sanomalla esittelyssä, että hän oli "menshevikki" — se oli kai huumorintajuttoman Tannerin "vitsi" — minkä lisäksi hän oli huomauttanut Molotoville, ettei bolshevikeille ollut mitään ohjelmaa. Tannerin heikko venäjän kielen taito johti siihen, että hänen sanomansa kuulosti "tarpeettoman jyrkältä ja epäkohteliaalta". Kuitenkin "erityisesti Stalinilla näytti olevan halua päästä Suomen kanssa kompromissiin", sanoo Linkomieskin. —

MIELENKIINTOINEN ON PAASIKIVEN JA TANNERIN muistiero Hangon tienoilla olevan alueen luovuttamisesta tukikohdaksi. Paasikiven mukaan Stalin olisi ollut tyytyväinen Hangon edustalla olevien saarien luovuttamiseen, mutta Tanner vältti aina puhutun tukikohdasta nimenomaan mantereella. Linkomies katsoo Paasikiven johtopäätöksen oikeammaksi kuin Tannerin "varsinkin kun Tannerin muisti hänen kanssaan keskustellessani monasti on osoittanut pettäväksi eikä hänellä myöskään ole nopeaa oivaltamiskykyä". Myös Molotovin promeroria tukee käsitystä, ettei Neuvostoliiton vaatimus välttämättä koskenut Hangon kaupunkia. Tätä vahvistaa myös neuvostoliittolainen tutkija V. V. Pohlebkin teoksessaan "Suomi vihollisena ja ystävänä" (WSOY -69), jonka mukaan puhuttiin Hankoniemestä, mutta "neuvostohallitus olisi ollut tyytyväinen mihin tahansa saareen tai pikkusaareen tällä alueella, koska sille oli tärkeää vain se, että Suomen puoleinen tukikihta olisi sijainnut vastapäätä Viroon rakennettua tukikohtaa ja että puolustusjärjestelmä olisi siten sulkenut tiiviisti Suomenlahden suun vihollisen laivastolta". Hysteria Hangosta 1939 perustui siis joko hämäykseen tai puhtaasti tietämättömyyteen — tai Tannerin heikkoon venäjän kielen taitoon. Nykyaikana tuntuu hieman käsittämättömältä, ettei neuvottelijoilla olisi ollut mahdollisuutta tuoda tulkkia mukanaan.

LINKOMIES TOSIN TOTEAA, ettei sillä mistä alue olisi luovutettu, ollut "sanottavaa merkitystä Suomen ja Neuvostoliiton suhteiden kehittymisen kannalta": "Mieliala maassa ei sallinut keskusteltavankaan tukikohdan luovuttamisesta Lounais-Suomesta, olipa se sitten saarella tai mantereella." Hallitus seurasi yleisen mielipiteen viitoittamaa linjaa, ja pääministeri ilmeisesti ajatteli äänestäjiä ja omaa asemaansa poliitikkona. Ryti oli jo keväällä 1939 kysynyt Cajanderilta, "miksi ei näihin eräässä mielessä luonnollisiin vaatimuksiin ollut suostuttu, pääministeri oli torjuen virkannut: kuinka voisi hallitus käydä luovuttamaan valtakunnan aluetta juuri ennen vaaleja". Hyvin vaatimattomasti historiankirjoituksessa sivulla seisseen Cajanderin vastuu on siis ilmiömäisen suuri. Linkomies ei usko, ettei hallitus olisi kyennyt taivuttamaan eduskuntaa ja

(Jatkuu sivulla 4)

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Hedvig Härmä, Montreal, Que. täyttää tiistaina, lokakuun 13 pnä 75 vuotta.

Nick Kiviharju, Vancouver, B. C. täyttää torstaina, lokakuun 15 pnä 91 vuotta.

Oiva Westerback, R.R. 1, Copper Cliff, Ont. täyttää perjantaina, lokakuun 16 pnä 73 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

Ele Alenius:

Vasemmistoyhteistyön perusta säilytettävä

Helsinki. — Vasemmiston yhteistyön pohjan säilyttämistä ja toimimista niin, ettei rikota sitä, mitä vasemmiston keskinäisissä suhteissa on rakennettu, korosti SKDL:n puheenjohtaja Ele Alenius puhuessaan lokak. 1 pnä Juankoskella.

Työväenluokan kannalta ovat viime vuosina aikaan saatu ammattiyhdistysliikkeen eheytyminen ja valtava kasvu sekä toisaalta kansandemokraattisen ja sosialidemokraattisen liikkeen yhteistyön oleellinen laajentuminen ensiarvoisia saavutuksia, sanoi Alenius. Hän totesi, että vaikka on olemassa erilaisia näkemyksiä ja periaatteellisia eroja, muodostavat nämä saavutukset kuitenkin olennaisen perustan yhteiskunnassamme tehtäville uudistuksille.

Sen vuoksi on poliittisen taistelun kuumimmillaankin ollessa koko vasemmiston sisällä pyrittävä toimimaan niin, että se, mitä keskinäisissä suhteissa on rakennettu ,ei rikkoudu ja että yhteistyön perusta joka tapauksessa säilyy.

Narkomaaneja pois USAn asevoimista

Washington. — Kongressin istunnolle tiedoitettiin keskiviikkona, että USAn merijalkaväestä ja laivastosta vapautettanee tämän vuoden aikana 7,000 narkomaania.

Edustajahuoneen asepalvelukomitealle esitettiin USAn laivaston ja merijalkaväen korkea-arvoisten upseerien raportti, jonka mukaan huumausainesäädösten rikkomisesta vapautetaan noin 6,000 merimiestä ja 1,100 merijalkaväen sotilasta.

SUOMEN UUTISIA

Helsinki — (Suomi-Seura) —

Puolueet ja herätysliikkeet kirkkoa valtaamaan

Suomen evankelisluterilaisen kirkon seurakunnalisten luottamusmiesten vaalien ehdokaslistojen jättöaika päättyi 30. syyskuuta. Kirkkovaltuuston ja kirkkoneuvoston vaali suoritetaan 8.—13. marraskuuta kaikkiaan 550 seurakunnassa. Vaalit toimitetaan nyt ensimmäistä kertaa uuden vaalilain mukaan.

Poliittiset puolueet ovat lähteneet tarmokkaasti valloittamaan kirkollishallinnon luottamuselimiä. Selvät puolueryhmät hallitsevat tulevien kirkollisvaalien ehdokasasettelua koko maassa. Lisäksi antavat vaaleille lisäväriä mm. nuorten, rintamamiesten ja eräiden herätysliikkeiden omat listat. Vasemmisto hakeutuu useimmiten omiin vaaliryhmittymiinsä, kun taas ei-sosialistisilla puolueilla on usein paikoin yhteiset rintamat. Smp pyrkii myös taistelemaan omilla listoillaan useimmissa seurakunnissa.

"Jumalan pelko ja kristillinen harrastus" — kirkkolain ehdokkaille asettama kelpoisuusehto 25 ikävuoden lisäksi — näytti olevan korkeassa kurssissa puolueväen piirissä. Kelvollisiksi katsottuja ehdokkaita riitti niin oikealta kuin vasemmalta runsaasti, eräissä seurakunnissa jopa viisi kertaa aikaisempaa enemmän. (SS, HS)

★

Canadalaistehtaan tuloa vastustetaan

Canadalaisen terästehtaan perustamishanke Suomeen herättää vastustusta. Rakennusterästä tuottavan laitoksen perustaminen täällä jo olevien lisäksi pidetään järjettöminä. Nykyistä rakennusteräksen tuotantoa pidetään täysin riittävänä kotimaan tarpeeseen, vientiä varten sitä ei kannata valmistaa. Uusi tehdas pakottaisi asiantuntijoiden mukaan vain nykyisten tehtaiden tuotannon supistamiseen. Terästehdashanketta oli määrä käsitellä hallituksessa äskettäin, mutta asia pantiin pöydälle. (HS)

★

Suomalainen isotooppi käyttöön sairaaloissa

Ensimmäinen Suomessa valmistettu radioaktiivinen isotooppi Jodi 131 otettiin 1 päivänä lokakuuta käyttöön maamme sairaaloissa. Jodi 131:tä käytetään kilpirauhashäiriöiden tutkimisessa ja hoidossa. Tähän saakka on tarkoitukseen käytetty ulkomailta tuotua isotooppia. Jodi 131 on kehitetty teknillisen korkeakoulun reaktorilaboratorion ja lääketehdas Medican yhteistyönä ja se on ensimmäinen isotooppi, jota Suomessa valmistetaan lääketieteelliseen tarkoitukseen.

Kilpirauhasen liikakasvua esiintyy erityisesti Savossa ja Karjalassa, missä väestö kärsii jodin puutteesta. Vuosittain tehdään maassamme noin 90,000 kilpirauhastutkimusta ja noin 5,000 kartoitusta. (SS)

★

Kiteeläiset sinuja keskenään

Yleisestä sinuttelusta Kiteen kunnassa päätti kunnanvaltuusto 28. syyskuuta pitämässään kokouksessa. Valtuuston suosituksen mukaisesti kaikki kiteeläiset ovat sinuja keskenään. Niille, jotka vastustavat tällaista menettelyä, ehdotettiin mahdollisuutta pitää vanha käyttö, mutta tästä kuntalaisen toivotaan ilmoittavan yleisellä ilmoitustaululla.

Kunnanvaltuuston puheenjohtaja Toivo Lipsanen kertoi, ettei valtuusto suinkaan määrää sinuttelua, mutta esittää siitä toivomuksen. Sinuttelun määrääminen ei kuulu valtuuston toimialaan. Lipsasen mielestä kuntalaisten kesken on vallinnut niin erinomainen yhteishenki viime vuosina, että tällaisen yhteishengen ilmauksena sinuttelu on erinomainen asia. (US)

★

Messuilla 280,000 kävijää

Yli 280,000 messuvierasta tutustui viidensiin Suomen Messujen järjestämiin messuihin — Helsingin kansainvälisiin messuihin, jotka 27. syyskuuta sulkivat ovensa. Viisi päivää Keimolassa avoinna ollut maansiirto-, rakennus- ja metsäkoneiden erikoisnäyttely Maxpo 70 keräsi noin 10,000 kävijää. (HS)

★

Kuusi levytehdasta Suomesta N-liittoon

Kuusi täydellistä lastulevytehdasta toimitetaan Suomesta Neuvostoliittoon. Rauma-Repolan saaman suurtilauksen kokonaishinta on noin 75 miljoonaa markkaa. Koneistot, jotka kaikki valmistetaan Suomessa, toimitetaan vuosina 1972 ja 1973. Yksi tehtaista tulee Eestiin, yksi Keski-Venäjälle ja loput neljä Neuvostoliiton pohjoisosiin. Tehtaiden konekohtainen tuotanto on suurimpia maailmassa, sillä kunkin tehtaan tuotannoksi tulee 100,000 kuutiometriä lastulevyä vuodessa. Näiden kuuden tehtaan yhteinen vuosituotanto on puolitoistakertainen Suomen lastulevytuotantoon nähden. (SS)

PÄIVÄN PAKINA

JA HE VOITTIVAT

Samoin kuin työläistenkin riveissä, farmarien keskuudessa vallitsee nyt suurta tyytymättömyyttä vallitseviin olosuhteisiin ja samalla lisääntyy taisteluhalu ja -valmeus.

Ja kun Ontarion farmarit järjestivät kesällä "kuuman" tavaran vahdinnan, niin työläiset kieltäytyivät menemästä vahtilinjojen läpi, auttaen siten farmareita osittaisvoiton saamiseksi. Tämä on yhteistulos eräästä viimekesäisestä tapahtumasta.

"Kuumana tavarana" oli tässä yhteydessä ulkomailta tuotettu maitopulveri. Vahdintaan osallistuivat National Farmer Unioon kuuluvat farmarit Ontariossa.

Tämä farmarien voittoon päättynyt yhteenotto osoitti samalla, kuinka tärkeätä ja tuloksellista on farmarion ja työläisten yhteistoiminta. Ko. Ontarion farmarit protestoivat sitä kun Borden Companyn Ingersollin laitoksella käytettiin ulkomailta tuotettua maitopulveria. Se oli heille läheinen talouskysymys.

Farmarit saivat tietää, että tämä jättiläissuuri yhdysvaltalainen yhtiö tuotti suuressa mittakaavassa "ylijäämäksi" sanottuja tuotteita ulkomailta.

Sitä seurasi tuimanlainen taistelukausi, jonka yhteydessä järjestettiin joukkomittaista vahdintaa. Kun yhtiö sai puolelleen oikeuden estetuomion niin sitä seurasi koko maakuntaa käsittänyt boikottikampanja.

Yhtiö suostui lopulta tekemään sopimuksen, jonka perusteella sen laitoksilla käytetään yksinomaan canadalaista maitoa, mikäli maitoa on täältä riittävästi saatavana.

* * *

Tapahtuminen kehitys sai alkunsa Torontossa pidetystä Natio- Farmers Union kokouksesta.

Ollessaan linja-autolla menossa takaisin kotiinsa, noin 500 rivijäsen-farmaria meni henkilökohtaisesti tutustumaan Bordenin laitoksiin. Seuraavana päivänä muodostettiin "tiedoitus-vahtilinja". Myöhemmin laitoksen työläiset kieltäytyivät menemästä vahtilinjojen läpi.

Tässä vaiheessa yhtiö sai oikeuden välityksellä estetuomion. NFU:n varapresidentti Walter Miller sanoi, että "estetuomio" on likainen sana työläisille ja sitä se oli myös näillekin farmareille.

Farmarit vastasivat siihen kuitenkin oikein "kaksipiippuisella" ampuen. Vahdinta siirtyi yhtiön muille laitoksille ja niin alkoi koko maakuntaa käsittänyt boikottikampanja.

Se tuntui todella. Vajaan 3 päivän kuluessa (Borden) korporation oli valmiina keskustelemaan ja useita päiviä kestäneiden "kovien keskustelujen" jälkeen allekirjoitettiin edellämainittu sopimus.

NFU:n johtajat ovat selittäneet, että toisten (työläisten) unioiden antama tuki vei tärkeätä osaa voiton saavuttamisessa. Kieltäytymällä menemästä vahtilinjojen läpi yhtiön laitosten työläiset (jotka kuuluvat Retail Wholesale Daidy and General Workers Unioon) "auttoivat painostuksen nostamista yhtiötä vastaan".

Farmarit saivat rohkaisunsa kuorma-autojen ajureilta ja tekstiilityöläisiltä, jotka tulivat mukaan vahtilinjoille, selittää NFUn puhemiehet. Esimerkiksi postinkantajain union jäsenet kieltäytyivät viemästä kirjeitä vahdinnan alaisina olleisiin Bordenin laitoksiin.

NFU:n presidentti Roy Atkinson onnitteli Ontarion farmareita heidän "aloitteisuudestaan, päättäväisyydestään ja kurinalaisuudestaan", mikä heidän sanojensa mukaan tulee rohkaisemaan toisia samantapaisia edesottamisia.

"Meillä on voimaa", hän sanoi. "Valjastakaamme se, ja käyttäkäämme sitä hyväksemme tarkoituksenmukaisissa paikoissa neuvottelupöydän ääressä".

"Se oli osoitus siitä, että farmarit, jotka ovat järjestyneet, joilla on aloitteisuutta ja itsekuria, voivat vaikuttaa suurkorporatiojenkin ohjelmiin."

"Tosiasia on, että tässä tapauksessa on kysymys rajoitetusta tuloksesta. Mutta se oli odotettavissa. Siihen osallistui vain pienempi määrä jäsenistämme ja kampanja aloitettiin hyvin vähän suunnittelun pohjalla."

"Kun pidetään mielessä, että NFU on koko maata käsittävä järjestö, ja että sen rivien ulkopuolella on vielä monia tuhansia farmareita, tämän edesottamisen merkitys on ilmeinen. Se oli vasta alkua, mutta minkälainen alku se olikaan", sanoi mr Miller.

Selvää on, että tämän maan työtätekevät tulevat saamaan huomattavia taloudellisia ja sosiaalisia voittoja vasta sitten kun kehittyy luottamuksellista yhteistoimintaa työläisten ja pikkufarmarien kesken.

Sellaista yhteistoimintaa syntyy ja kehittyy, se on varma asia, mutta se vaatii oman aikansa ja ennenkaikkea määrätietoista työtä ja toimintaa. Kuinka kaukana — tietäen tai tietämättään, se on samantekevää — ovatkaan työtätekevien asiasta ne, jotka yrittävät tavalla tai toisella, minkä tahansa tekosyyn varjossa vaikeuttaa tällaisen yhteistoiminnan kehittämistä. — Kynsikoura.

Urheilukuulumisia

Joutuuko P. Nevala Brundagen nuottaan

Pariisi. — Kansainvälisen olympiakomitean 83-vuotias presidentti Avery Brundage tarttui täällä viikon lopulla kiinni väitteisiin, joiden mukaan olympiakullan voittanut suomalainen keihäsmies Pauli Nevala olisi uhannut "paljastaa" eräitä muitakin tähtiurheilijoita, vaikka Nevala sanoo itse ,ettei hän ole sellaista "uhkausta" koskaan esittänyt.

"Ne (Nevalan paljastukset) poistaisivat joitakin epärehellisiä urheilijoita," sanoi mr Brundage.

Hänen lausuntonsa perustana oli tukholmalaisen Aftonbladet-lehden väitös, jonka mukaan Nevala oli sanonut, että hänelle on maksettu vähintään 800 kruunua ($254) jokaisesta osallistumisestaan yleisurheilukilpailusta, ja että tällaisia kilpailuja on tänä urheilukautena ollut 50—60. Tämän perusteella väitetään Nevalan ansainneen urheilijana urheilukauden aikana $7,700—$9,200 paikkeilla.

"Aftonbladetin kertomus on kokonaan väärä", sanoi Nevala viime keskiviikkona Vaasassa.

"Brundage voi tehdä minut kilpailukyvyttömäksi" oli Nevala sanonut Aftonbladetin mukaan. "Mutta en usko hänen uskaltavan tehdä sitä, sillä minä esitän sen jälkeen tilastoja siitä kuinka paljon tähdet ansaitsevat urheilusta idässä ja lännessä."

Brundage sanoi, että vaikka Nevala paljastaisikin huippu-urheilijain väärinkäytöksiä, olympialaisurheilu jatkuu siitä huolimatta jos Kansainvälinen urheiluliitto joutuisi diskvalifioimaan eräitä huippu-urheilijoita.

Nevala on kiistänyt kaikki syytökset siitä, että hänelle on maksettu urheilullisesta esiintymisestä ja sanoo, että mainittu ruotsalaislehti ei ole koskaan edes haastatellut häntä.

Nevala otaksuu, että Aftonbladet oli lainannut kirjoituksensa eräästä samantapaisesta jutusta, mikä julkaistiin Suomen yhdessä viikkojulkaisussa.

"Tämän (suomalais-) julkaisun tiedoitus oli täysin väärä" sanoo Nevala. "Minä sanoin, että minun tulisi — huomioikaa tarkasti 'tulisi' — saada noin 600 markkaa (noin $150) kaikista kilpailuista harjoitus- ja matkakustannusten korvaukseksi. Minä en sanonut ,että saan, tai että olisin saanut."

"Minä en ole koskaan maininnut lehtihaastattelun yhteydessä Avery Brundagen nimeä", hän selitti.

Lahden urheilu talvikauteen

Lahdessa saadaan ensi talvena pelata jääkiekkoa, laskea mäkeä, luistella ja hiihtää. Kaupungin urheilulautakunta kunnostaa 12 jääkiekkokaukaloa, 21 luistelukenttää, parikymmentä hiihtolatua ja hyppyrimäkiä 14 kappaletta.

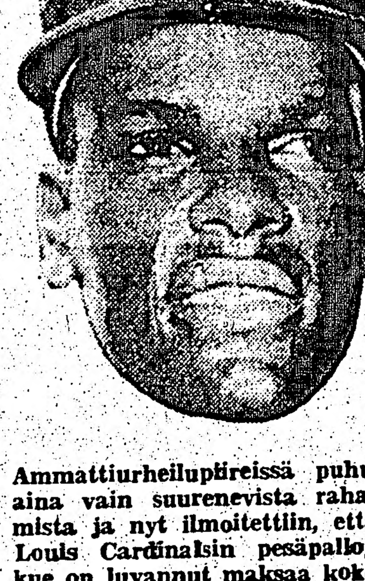

Ammattiurheilupiireissä puhutaan aina vain suurenevista rahasummista ja nyt ilmoitettiin, että St. Louis Cardinalsin pesäpallojoukkue on luvannut maksaa koko pesäpallopelin historian korkeimman vuosipalkan joukkueen keskustamiehelle (syöttäjälle) Bob Gibsonille. Hänen vuosipalkkansa on nyt $150,000.

USA myy kaikkia aseita Israelille

Washington. — USA:n kongressi on kiirehtinyt tukemaan Israelin äärimmäisyysainesten varustelua antamalla presidentti Nixonille valtuudet toimittaa Israelille kaikkia "tarpeellisia" aseita voimasuhteiden pysyttämiseksi Yhdysvalloille edullisena. Lakiesitys asiasta hyväksyttiin kongressin edustajainhuoneessa äänin 341—11.

Se edellytti alkuperäisessä muodossaan ainoastaan lentokoneiden ja niiden varaosien toimittamisen Israelille. Kongressin sovittelukomitea muutti kuitenkin esitystä siten, että se antaa mahdollisuuden hallitukselle myydä vapaasti myös raketteja, panssarivaunuja, panssaroituja kuljetusvälineitä ja muita hyökkäysaseita.

Lain läpi viemisessä on pidetty kiirettä. Sovittelukomitea ja edustajainhuone hyväksyi sen peräkkäisinä päivinä. On odotettavissa, että senaattikin tulee tarkastamaan esityksen pikamarssissa.

Edustajainhuoneen puolustusasiainvaliokunnan puheenjohtaja Mendel Rivers sanoi äänestystä edeltäneessä puheessaan ,että Israel tulee kyllä valvomaan länsivaltojen etua lähi-idässä, jos vain Yhdysvallat toimittaa sille tarpeelliset aseet. Päivälehti New York Times toteaa, että "Israel voi nyt olla rauhallinen asetoimitusten suhteen".

SUOMESSA VALMISTETTUJA
SÄVEL LP LEVYJÄ

SALP 601 — LAULUNI AIHEET — TAPIO RAUTAVAARA: Hiljaa juuri kuin lammen laine, Menen enkä mejnaa, Kotimaan sävel, Auringon lapset, Lauluni aiheet, Saimaan kanavalla, Cowboy-Serenadi, Menneet päivät, Mustalainen, Hankoniemen silmä, Rakkauden hauta, Hiljainen kesäyö, Häätanhu, Sunnuntaiaamuna, Kanteleeni, Lastentaru takkavalkealla.

SALP 607 — HUMPPAA — Tammerkoski, Anna anteeksi, Anja, Tunturisatu, Keltainen paviljonki, Tumma yö, Tiskarin polkka, Kotimaan kaiho, Seutulan polkka, Asfalttikukka, Silmät tummat kuin yö, Marusja, Yö altailla, Humppafoksi, Sulamith, Ruusut Hopeamaljassa, Puuseppä, Oho! sanoi Eemeli, Kostervalssi.

SALP 608 — HUMPPAA 2: Ilta Oulunjoella, Valamo, Syntymäpäivä Tippavaarassa, Kastehelmi ja lumikukka, Ilta Kannaksella, Aika poika, Petsamo, Syysillan tuuli, Kuuliaiset Kottilassa, Jääkukkia, Volgan rannalla, Kulkijan unelma, Aila, Romantiikan ruusutarhassa, Tarja tunturityttö, Valkoiset kielot, Muistoja kotimaasta.

SALP 609 — POLKKA-SAARNIO SOITTAA VALSSEJA JA JENKKOJA: Kielon jäähyväiset, Talvimyrskyjä, Amurin aallot, Tanssiaisten jälkeen, Pitkäkosken jenkka, Vehkalahden jenkka, Lentäjän valssi, Kukkia Salzburgista, Tosca, Yli aaltojen, Tyttöni, Älä hätäile.

SALP — 613 — JUSTEERI: Rovaniemen markkinoilla, Senni-valssi, Moukan tuuri, Helmi ja Kalle, Iisalmen Ieva, Kalastaja-Eemelin valssi, Jänkä-Joonas, Kesäillan valssi, Minäpoika ja tytöt, Rosvo-Roope, Jätkän valssi, Maailman Matti, Jätkän jenkka, Mandin jenkka, Mandin polkka, Viimeinen lautta, Kaksi vanhaa tukkijätkää.

SALP 614 — METRO-TYTÖT: Kesäilta, Mummon kaappikello, Vinetan kellot, Alla neväläisen kuun, Muista minua, Pyynikkivalssi, Luostarin kellot soivat, Muistojen helminauha, Äidin syntymäpäivä, Vanha riimu, Tosca, Mantsurian kukkuloilla, Hiljainen kylätie, Veturi-Ville, Vilho ja Bertta, Muistojen maa.

SALP 616 — LAPIN TAIKAA — Rautavaara, Matti Louhivuori, Kauko Käyhkö, Ragni, Malmsten, Tamara Lund, Arttu Suuntala, Justeeri, Henry Theel, Erkki Pohjanheimo, Taisto Tammi, Ilkka Rinne.
Rakovalkealla, Petsamo, Kirje Korvatunturille, Täällä pohjantähden alla, Minne tuuli kuljettaa, Lapin tango, Lapin jenkka, Lapin taikaa, Rovaniemen markkinoilla, Neljän tuulen tiellä, Muistojen Inari, Lapin taikarummut, Juokse sinä humma, Lapin tähti, Tunturisatu, Revontulten maa.

HINTA $5.85
ynnä 5% myyntivero Ontariossa

Postitse lähetettynä lisättävä postikulut esuraavasti:

ONTARIOSSA:	QUEBEC, MANITOBA JA SASKATCHEWAN	ALBERTA JA BRITISH COLUMBIA
1—2 levyyn 45c	1—2 levyyn 50c	1—2 levyyn 55c
3—4 levyyn 65c	3—4 levyyn 70c	3—4 levyyn 75c

Tilatkaa osoitteella:
Vapaus Publishing Company Ltd.
P.O. BOX 69
102 Elm St. W. Sudbury, Ontario

NL:n ja Länsi-Saksan kaupankäynnin näkymät

Neuvostoliiton ja Länsi-Saksan kaupassa on vallinnut sopimukseton tila aina vuodesta 1963 lähtien, kun silloinen liittokansleri Adenauer keskeytti Naton (USA:n) painostuksesta — ilmeisesti kuitenkin myös omasta halustaan — teräsputkitoimitukset Neuvostoliittoon. Maiden välillä ehti olla sodan jälkeen vain yksi 5-vuotissopimus 1958—63 voimassa. Luonnollisesti Länsi-Saksan hallituksen sopimusrikko teräsputkikaupassa taannutti tuntuvasti maiden välistä kauppaa.

Teräsputkitoimitusten keskeyttämisen johdosta Neuvostoliitto pani vireille mahdollisen oikeudenkäynnin länsisaksalaisia toimittajafirmoja vastaan sopimusrikosta. Länsisaksalaiset teräsputkifirmat, jotka sanoutuivat irti omakohtaisesta sopimusrikosta panivat vastaavasti vireille oikeudenkäynnin hallitusta vastaan. Haastepapereita ei kuitenkaan jätetty koskaan kummaltakaan taholta sisälle, vaan ovi jätettiin raolleen.

Vuonna 1966 teräsputken vientikielto Neuvostoliittoon kumottiin kaikessa hiljaisuudessa Pariisissa pidetyssä Naton kokouksessa. Jälkeen lähti kauppa liikkeelle — kokonaan se ei kuitenkaan nut väliaikanakaan. Myös poliittisista syistä asetetut luottorajoitukset rupesivat menettämään merkitystään sitä mukaa kuin Länsi-Saksan liittolaiset toinen toisensa jälkeen katsoivat moiset määräykset vanhentuneiksi. Niinpä tavaranvaihto onkin kasvanut sittemmin melko voimakkaasti. Viime vuonna maiden kaupan arvo oli 795 miljoonaa dollaria, missä lisäystä oli edellisestä vuodesta yli 27 prosenttia. Vaihto oli suurempi kuin Suomen ja Neuvostoliiton yhteensä. Kuluvan vuoden alkupuolen numerot osoittavat, että Länsi-Saksa oli nousut Neuvostoliiton suurimmaksi ei-sosialistiseksi kauppatuttavaksi ohittaen Japanin.

Mahdollisuuksien nähden Neuvostoliiton ja Länsi-Saksan kaupan on kuitenkin ollut liian vähän hyväksi käytettyä. Uutta virstanpylväitä maitten välisessä kaupassa merkitsi viime helmikuussa yli puolentoista miljardin ruplan suuruinen maakaasu-teräsputki kauppa. Länsi-Saksa aloitti sopimuksen mukaiset putkitoimitukset viime heinäkuussa. Maakaasu Siperiasta rupeaa taas virtaamaan Baijeriin johtoa pitkin vuonna 1973. Tästä kaupasta kertyy Neuvostoliitolle huomattava D-markkaylijäämä. Länsi-Saksa toivoo, että Neuvostoliitto käyttäisi nämä ylijäämävaluutat koneostoihin länsisaksalaisilta yhtiöiltä.

Seuraava ja tätä paljon painavampi oli elokuun 12. päivänä Moskovassa allekirjoitettu poliittinen sopimus. Puolitoista kuukautta myöhemmin eli syyskuun 23. päivänä matkusti Moskovaan talousministeri Schillerin johdolla valtuuskunta, jossa oli erityisesti edustettuna Länsi-Saksan hallituksen finanssiasiantuntijat. Neljä päivää kestäneen matkan aikana Schiller kävi laajoja neuvotteluja ulkomaankauppaministeri Patolitshevin kanssa ja keskusteli pari tuntia myös pääministeri Kosyginin kanssa.

Mitään sopimuksia Schillerin vierailun tuloksena ei allekirjoitettu. Ensimmäisenä tavoitteena on uuden virallisen kauppasopimuksen aikaansaaminen. Tähän tähtäävät neuvottelut, jotka alkavat ensi marraskuun alussa, siirrettiin valtuuskuntatasolle. Talousministeri Schiller lupasi poistaa noin puolet niistä kielto- ja rajoitusmääräyksistä, jotka ovat koskeneet neuvostoliittolaisia tuontitavaroita. Kamajoen kuorma-autotehdas-suunnitelmaa ei erityisemmin käsitelty, koska siitä neuvotellaan parhaillaan Stuttgartissa. Huomattavan sijan neuvotteluissa saivat pitkän tähtäyksen teknis-taloudelliset yhteistyöprojektit. Näihin kuuluvat mm. Siperiassa sijaitsevien Uhodkan suunnattomien nikkeli- ja kuparieesiintymien hyväksikäyttö. Tähän suunnitelmaan osallistumisesta ovat kiinnostuneet myös Japani ja Englanti. Edellisen kanssa Neuvostoliitto on jo käynnyt neuvotteluja ja jälkimmäisen kanssa laajat neuvottelut on parhaillaan käynnissä Lontoossa.

Neuvostoliiton ja Länsi-Saksan taloudellisen ja teknisen yhteistyön kehittäminen jakautuu ikään kuin kahteen osaan, joista toisen muodostaa tavanmukainen kauppasopimus puitteissa tapahtuva kaupankäynti ja toisen pitkän tähtäyksen projektit. Molemmille Schillerin Moskovan-vierailun aikana luotiin suotuisaa pohjaa. Jatkossa, johon monet muut tekijät saattavat vaikuttaa, nähdään, miten tätä käytetään hyväksi. — Libra.

USAn liittovaltion toimenhaltijoista 224,000 "alkia"

Washington. — Yhdysvaltain liittovaltion toimenhaltijoista on ehkä 224,000 alkoholistia, joiden sairaus aiheuttaa veronmaksajille $300 miljoonan menoerän vuosittain, selitettiin USAn kongressille keskiviikkona.

Comptroller-General Elmer B. Steats sanoo erikoisraportissaan, että tämän $300 miljoonan vuosimeno voitaisiin poistaa $15 miljoonaa maksavan alkoholismin kontrolliohjelman perusteella.

Senaattori Harold Hughes (D. Iowa), joka toimii alkoholismia käsittelevän lautakunnan alakomitean puheenjohtajana, huomioi puheenvuorssaan, että yllämainitussa raportissa käsitellään vain 2,900,000 siviilitoimenhaltijan keskuudessa olevaa alkoholismipulmaa. Tämän mukaan 13 prosenttia USAn liittovaltion siviilitoimenhaltijoista on alkoholisteja.

"Jos alkoholismi-ohjelma laajennettaisiin käsittämään myös 3,500,000 liittovaltion toimenhaltijaa, jotka ovat asevoimien palveluksessa, mahdollinen säästö tulisi kaksi kertaa suuremmaksi mitä raportissa mainitaan," selitti senaattori Hughes.

Siitä huolimatta, selitti tämä oman lausuntonsa mukaan entinen alkoholisti, raportti "antaa ensimmäisen kerran dollareissa ja senteissä laskien kuvan niistä jättiläismäisistä menoista mitä alkoholismi ja probleema-nautiskelu aiheuttaa maan suurimmalle työnantajalle — liittohallitukselle."

Senaattori Hughesin ehdottamassa lakiluonnoksessa esitetään tilanteen parantamiseksi, että laaditaan ohjelma minkä mukaan alkoholisteja hoidetaan heidän työnantajainsa toimesta ja taataan alkoholismia poteville samat työolosuhteet ja edut mitä varataan muitakin tauteja sairastaville työläisille.

Brasilian juntta ahdistaa kirkkoa

Rio de Janeiro. — Rio de Janeiron arkkipiispa kardinaali Jaime Camara syytti viikko sitten torstaina Brasilian hallitusta "sodankäynnistä kirkkoa vastaan." Äskeiset pappien pidätykset Brasiliassa merkitsevät Camaran mukaan uutta vaihetta tässä selkkauksessa.

Camara viittasi myös nuorten kristillisten maallikkotyöntekijöiden pidätyksiin ja ilmoitti tuomitsevansa kirkkoa vastaan käydyn sodan radiopuheessa 9. lokakuuta. Ainakin kolme riolaista pappia ja viisi maallikkotyöntekijää on Camaran mukaan pidätetty. Uusin pidätys tehtiin maanantaina.

Kardinaali Camara kertoi, ettei heidän olinpaikkaansa ole toistuvista yrityksistä huolimatta pystytty saamaan selville.

USA:ssa $500 milj. huumausainekäytön vähentämiseksi

Atlantic City. — Kahdenkymmenen yhden maan poliisi-seminaarissa kerrottiin täällä viime tiistaina, että USA aikoo käyttää $500 miljoonaa huumausaineiden käytön vähentämiseksi.

Mutta näinkin suuren määrärahan avulla, selitti USAn narkoottisten aineiden lautakunnan edustaja "me vasta konttaamme huumausaineiden väärinkäytön poistamista kohti."

Esimerkkinä mainittiin, että yksinomaan New Yorkin kaupungissa kuolee 3 ihmistä joka päivä huumausaineiden käyttöön.

MAHTAVIN VÄRIELOKUVA MITÄ ON KOSKAAN TEHTY
"GONE with the WIND"
PALKITTU 10 KERTAA
CINE BRIGHTON
127 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
Puh. 532.2710
Lokak. 15 — 21
Yksi päivittäinen näytös klo 7.00 ip. sisältyen lauantai ja sunnunt.
Tämä on 4 tunnin draama
KAKSI FILMIÄ YHDESSÄ!

Ex parte estetuomiot poistettanee, mutta poikkeuksiakin on

Toronto. — Maakunnan prokuraattori Arthur Wishart esitti keskiviikkona Ontarion lainlaatijakunnan käsiteltäväksi lakiehdotuksen ex parte estetuomioiden suurimmalta osalta poistamiseksi.

Ex parte järjestelmän puitteissa voi tuomari antaa yhden kiistapuolen lausuntojen perusteella estetuomion. Ammattiyhdistysliike, työväenjärjestöt yleensä ja lakimiesjärjestö ovat vuosia vaatineet tämän tilanteen korjaamista. Uuuden lakiluonnoksen uskotaan läpäisevän lainlaatijakunnan käsittelyn nopeasti.

Nyt ehdotetussa lakiluonnoksessa sanotaan, että ex parte estetuomioita ei anneta työkiistojen yhteydessä — niitä on käytetty "menestyksellisesti" työnantajain puolustamiseksi ja työläisten aseman heikentämiseksi — ellei oikeutta saada vakuuttuneeksi, että toisen osapuolen kuulemisesta koituva viivytys aiheuttaa "korjaamatonta vahinkoa tai loukkaantumista". Toisena poikkeustapauksena pidetään 'rauhan loukkaamista ja välttämättömien palvelujen häiriintymistä."

Lakiluonnoksen perusteella on estetuomion anomisesta annettava tieto kahta päivää ennen anomuksen käsittelyä.

Miesjahti jatkuu

Prince Albert, Sask. — Maanantaiaamuna ilmoitettiin, että kahden RCMP-poliisin murhasta syytetyn 40-vuotiaan Stanley Wilfred Robertsonin etsintöjä jatkettiin kautta aavikkomaakuntien.

RCMP on nostanut syytteen Robertsonia vastaan kahden RCMP-poliisin harkitusta murhasta sen jälkeen kun kaksi poliisia meni tutkimaan perheriitaa ja tuli ammutuiksi Prince Albertista etelään sijaitsevalla farmilla.

50 kuollut Puerto Ricon tulvissa

San Juan. — Viikonlopulla päättyneiden rankkasateiden aiheuttamien tulvien ilmoitetaan surmanneen Puerto Ricossa vähintään 50 ihmistä ja jättäneen 10,000 ihmistä kodittomiksi sekä aiheuttaneen noin $50 miljoonan vahingot.

Tuhannet kodittomat asuvat väliaikaisissa asunnoissa ja puhdistusoperaatioiden ilmoitettiin päässeen vasta maanantaina täyteen vauhtiin tämän Karibian meren saaren historian pahimman sade- ja tulvakauden jälkeen.

MALTA

Maltan kolme saarta sijaitsevat Välimeressä, Sisilian eteläpuolella. Antiikin aikana sitä pitivät vuoron perään hallussaan foinikialaiset, kreikkalaiset, kartagolaiset ja roomalaiset ja arabit valloittivat sen vuonna 870.

1090—1530 se kuului Sisiliaan, sen jälkeen se kuului Napoleonin 1798 hajoittamalla johanliittojen veljeskunnalle. Maltalaisten kapina ranskalaisia vastaan johti englantilaisten tuloon 1800-luvun alussa. Malta liitettiin Englantiin 1815.

Malta itsenäistyi 1964, mutta se pysyi kansainyhteisön jäsenenä ja tunnusti kuningattaren valtionpäämieheksi. Kuningatarta edustaa kenraalikuvernööri. Yksikamariseen parlamenttiin (-edustajainhuoneeseen) kuuluu viisivuosittain valittavat 50 edustajaa. Pääministeri 1964 lähtien Borg Olivier (nationalistinen puolue).

Pinta-ala 316 neliö km, asukkaita 319,000. Pääkaupungin Vallettan väkiluku on 17,700. Väestö heijastaa niitä kansoja, jotka historian kuluessa ovat saaret valloittaneet. Virallisten kielten englannin ja maltan kielen lisäksi puhutaan runsaasti italiaa. Roomalaiskatolisuus on valtionuskonto.

Maltan talouselämä on ollut Englannin laivastosta riippuvainen — brittien palveluksessa oli noin 12,000 ihmistä. Englannin vähentäessä itsenäisyyden myötä läsnäoloaan tuloksena on ollut työttömyyttä ja maastamuuttoa mutta myös yrityksiä muuttaa elinkeinorakennetta, mikä on tapahtunut teollisuutta perustamalla ja kehittämällä matkailua. Vienti, tekstiilejä, perunoita, olutta, metalliromua, kasvisöljyä. Kansantulo per capita $525 vuodessa.

1958—59 Englannin vastaiset mielenosoitukset johtivat tilapäiseen poikkeustilaan ja silloinen työväenpuolueen pääministerin Dom Mintoffin eroon. Vuoden 1966 vaaleissa nationalistinen puolue sai 28 ja työväenpuolue 22 edustajaa parlamenttiin.

TORONTON KUULUMISIA

Toronto. — Kävin tässä hiljattain taas Toronton eläintarhassa ja siellä oli paljon sellaisia "nyrkin kokoisia" apinoita lämmittelemässä auringonpaisteessa häkkinsä yläosassa. Atlantin rannikolta tuotu hylkeenpoikanen oli myös kasvanut entisestään, sekä kiirehti hoitajaansa vastaan aivan maalle asti ja saikin siitä hyvästä palkkiokseen muutaman sillin. Kultakalat olivat altaansa pohjassa rivissä päät länttä kohden. Kesällä nämä kalat uiskentelivat enimmäkseen altaan pinnassa. Eläintarhaan oli myös tullut takaisin kaikki sorsat, jotka ilmeisesti olivat olleet muilla kesälaitumilla. Saimmekin viime viikolla nauttia täällä Torontossa oikein lämpimistä ilmoista. Auringon paistaessa lämpömittarit osoittivat varjossakin 75 astetta F.

* * *

"Johan nyt on markkinat"-elokuva esitetään Don haalilla sunnuntaina, lokakuun 25 päivänä, alkaen kello 3 iltapäivällä. Annetaanpa hyvä kannatus tälle filmitilaisuudelle.

* * *

Halloween kahviaistilaisuus on Don haalilla sunnuntaina, marraskuun 1 päivänä, alkaen kello 3 iltapäivällä. Tilaisuudessa on myös ohjelmaa ja kaikki ovat tervetulleita.

* * *

Finlandia kuoron harjoitukset ovat säännöllisesti Don haalilla ja joukkoomme sopii uusia laulajia. Viimeisissä harjoituksissa oltiin kiitollisia siitä nautinnollisesta rytmistä ja temposta, jolla lauluharjoitukset sujuivat. Kyllä yleisö saa taas nauttia mainioista lauluista kun kuoromme esiintyy seuraavan kerran.

* * *

Don haalilla on käytettyjen tavarain myynti lauantaina, lokakuun 17 päivänä, alkaen kello 10 aamulla ja jatkuen klo 1 iltapäivällä. Päivällistauon jälkeen myyntiä jatketaan kello 2—4 iltapäivällä.

* * *

"Ikinuorten kerho" järjestää voileipä- ja kahvitarjoilun Don haalilla sunnuntaina, lokakuun 18 päivänä, alkaen kello 2 iltapäivällä. Tilaisuuteen on myös järjestetty kaikille ikäluokille sopivaa viihdeohjelmaa sekä tanssia. — J. N.

Kuulumisia Järvienpäästä

Thunder Bay. — CSJ:n Port Arthurin osaston kokouksessa viime viikon tiistaina hyväksyttiin kahden uuden jäsenhakemukset. Tervetuloa!

Hyväksyttiin kahviaisten järjestäminen Suomi-terveisten kuulemiseksi Suomi-Seuran toiminnanjohtajan Tauri Aaltion vieraillessa täällä.

Kuultiin johtokunnan valmistelut Thunder Bayn Finnish haalin yhteyskerhon toiminnan kehittämisestä ja muodoista. Koska ei ollut aikaa Toronton Ikinuorten kerhon selostuksen suhteen keskusteluun, päätettiin esityksien viimeistelyä varten pitää yhteyskomitean kokous lokakuun 29 p.

Kuultiin valmistelut syystoiminnan avajaisjuhlaan nähden. Se pidetään Finnish haalilla sunnuntaina, lokakuun 25 p, alkaen kello 1 iltapäivällä. Järjestettiin sen suhteen mainostukset tv:ssa, lehdissä ja ilmoitustauluissa.

Hyväksyttiin Kaiku-kuoron näytelijäin toimesta "Amorin Narrit" iloittelun uudelleen esittäminen marraskuun 8. p., alkaen kello 1 iltapäivällä.

Aikamme Naisten kerhon esityksestä yhteisesti järjestettäväksi hyväksyttiin rulla-lippujen myynti. Lahjavoittojen jako tapahtuu Suomen itsenäisyysjuhlan yhteydessä laatikkopäivällisillä sunnuntaina, jouluk. 6 pnä. Ruokailu alkaa klo 12

Tiedoitettiin, että naisten kerhon taholta järjestetään yleisiä seurapeli-iltoja perjantaisin ja vanhojen tavarain myyjäiset lokakuun 16 p., alkaen kello 9.30 aamulla.

Myönnettiin Finnish haalin joulujuhla-kabaretin järjestäminen Kaikukuoron tehtäväksi ja uudenvuoden vastaanottojuhla CSJ:n elimien yhteisesti järjestettäväksi. Niitä varten kummassakin tapauksessa varataan ovilippuja etukäteen myytäväksi.

* * *

Annettiin levitettäväksi työväen unioitten erikoinen vetoomus ja kirjoituksien keräyslistat OUT-NOW ryntäyksen hyväksi, vaatien Nixonia poistamaan heti Yhdysvaltain sotavoimat Vietnamista, Kambodshasta ja Laosista. — ATH.

Kylmä ja sateinen syyskuu

Helsinki. — Syyskuu oli tänä vuonna hieman normaalia kylmempi ja varsinkin Pohjois-Suomessa ennätyksellisen runsassateinen, kerrotaan Ilmatieteelliseltä keskuslaitokselta.

Lapissa satoi paikoin kolme kertaa enemmän kuin normaalisti, useilla havaintoasemilla mitattiin kaikkien aikojen ennätyksiä. Etelä- ja Keski-Suomessa olivat sademäärät niin ikään normaalia suurempia, joskin paikoin Uudellamaalla, Kymenlaaksossa sekä osissa Hämettä ja Etelä-Savoa satoi hieman normaalia vähemmän.

Syyskuun kylmin yö oli 28. 9., jolloin elohopea laski yleisesti nollan alapuolelle.

Don haalin kalenteri

Toronto. — Perjantaina, lokakuun 16 päivä, vierailee E. Koski haalillamme tuoden terveiset naapurimaasta. Myöskin esitetään suomalainen elokuva "Niskavuoren nuori emäntä". Seurustelua 7.30, filmin esitys 8.15.

Haalille sopii tulla jo aikaisemmin tutustumaan Toimen Naisten myyntipöytiin.

* * *

Toimen Naisten käytettyjen tavaroiden myynti alkaa lauantaiaamulla kello 10. Toivomme, että ystävät auttavat meitä myyntipöydissä, avustajien pitäisi tulla haalille jo kello 9.

* * *

Ikinuorten Kerho järjestää voileipätarjoilun ja kahvipöydän sunnuntaina 18 päivä, kello 2 iltapäivällä. On myöskin järjestetty tanssia ja jonkin verran viihdeohjelmaa. Tervetuloa. — H. T.

ROTUSORTO JA SOTA

Toronto. — Mainitun komitean puolesta on ilmoitettu, että konferenssi Rotusorto ja sota, on erinäisten esteiden vuoksi jouduttu siirtämään. Conferenssin piti olla Torontossa lokakuun 16—18 päivinä. Uutta aikamäärää ei ole vielä päätetty.

NL:n vastalause Yhdysvalloille

Moskova. — Neuvostoliiton hallitus vaatii päättäväisesti Yhdysvaltain hallitusta ryhtymään kaikkiin tarpeellisiin toimiin sionististen ääriainesten vaarallisten toimien lopettamiseksi. Nämä toimet herättävät ansaittua suuttumusta Neuvostoliiton kansalaispiireissä, sanotaan nootissa, joka jätettiin lokak. 1 pnä Yhdysvaltain Moskovan suurlähetystöön.

Yhdysvaltain hallituksen tulee olla selvillä siitä ,että amerikkalaisten viranomaisten tosiasiallinen toimettomuus sionististen ääriainesten provokaatioiden yhteydessä voi vain edistää Neuvostoliitolle vihamielistä kampanjaa ja sillä voi olla epäsuotuisat seuraukset maittemme välisille suhteille, mikä ei ole Neuvostoliiton hallituksen eikä Amerikan kansojen etuja.

Yhdysvalloissa on ollut käynnissä sionistijärjestöjen harjoittama hillitön neuvostovastainen kampanja, sanotaan nootissa. Tähän kampanjaan liittyvät uhkaukset ja provokaatiot Neuvostoliiton Yhdysvalloissa olevia virastoja ja edustajia kohtaan. On esiintynyt jopa suoranaisia väkivaltatekoja Neuvostoliiton kansalaisia kohtaan.

Käytännöllinen ja paljon kysytty
Englantilais-suomalainen SANAKIRJA
Toimittanut YRJÖ HALONEN
461 SIVUA — HINTA SID. $3.50
Postitilauksiin lisätkää 15c postikuluja.
Sanakirjassa on hakusanojen jälkeen sulkumerkkien sisään merkitty kuinka sana äännetään. Merkintä on tehty suomalaisilla kirjainmerkeillä.
Hankkikaa itsellenne tämä TASKUKOKOA oleva käytännöllinen sanakirja.
Vapaus Publishing Company Ltd.
P. O. Box 69 Sudbury, Ontario

Seuratilaisuus

Judy ja Don Parkerin kodissa, Wanupissa, on tänä lauantaina, lokakuun 17 päivänä seuratilaisuus, alkaen kello 8 illalla. Tämä illanvietto on järjestetty Parkerien kotiin sen vuoksi kun Wanupin haalilla on näin syyskauden alettua koko lailla viileätä ja seuratilaisuuden järjestämisen vuoksi lämmitys aiheuttaisi omat haittansa.

Tervetuloa tähän tilaisuuteen viet tämään hauska hetki ystävien seurassa.

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

VUOKRATTAVANA

SUDBURYN LÄHELLÄ ON VUOKRATTAVANA aivan uusi 4 huoneen talo, jossa on sähkölämmitys. Kohtuullinen vuokra. Lähemmin puh. 694-4875. (13-15)

Foot & Goring Ltd.
Vakuutuksia — Kiinteimistöjä
Kiinteimistölainoja
PUHELIN 675-7585
72 Cedar Street Sudbury

Putkitus-, lämmitys-, pelti ja ilmanvaihtotöiden expertit
NELSON Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
Puh. 673-4273 ja 674-7115
100 Maki Ave. Sudbury

Mike's Sunoco
1329 Regent St. S. Puh. 674-6074
SUNOCO GASOLIINIA ja ÖLJYÄ "A TO Z" RASVOJA
Huolellinen huoltopalvelu

Aika varata JOULULAHJANNE
Hyvä valikoima hienoja timantteja, sormuksia, kelloja, rintaneuloja, rannerenkaita ym. käytännöllisiä lahjaesineitä.
Kohtuullisiin hinnoin
MIKE MIZIUK JEWELLERS
123 Cedar St. Puh. 674-1354
vastap. Bell Telephones Sudbury

KESTO-KIHAROIDEN KESKUS
Ensiluokkainen palvelus
Balmoral Kampaamo
SIGRID KETOLA, omistaja
11 Cedar St. Puh. 673-1590
Rautatien vieressä Sudbury

Hienoja
LAATUHUONEKALUJA
SÄHKÖLAITTEITA
ja TELEVISIOITA
Kohtuuhinnalla
VALITTU VALIKOIMA
Espanola Furniture
LIMITED
KARL A. NIEMI, omist.
Puh. 869-2321
175 Station St. Espanola, Ont.

KAIKENLAISTA
PUUTAVARAA
ja
RAKENNUS-TARPEITA
SÄHKÖ- ja PUTKITUS-TARPEITA - MAALIA
kohtuullisiin hinnoin
RICHARD LAKE LUMBER
& Builders Supply Ltd.
PUH. 673-8487
Posti: Site 8, R. R. 3, Sudbury
Maantie 69 etelään
Richard Lake

SUDBURYN UUTISIA

LAKKO PÄÄTTYI YLIOPISTOLLA

Laurentian yliopiston senaatin viime torstaina pitämässä kokouksessa päätettiin, että luennot aloitetaan uudestaan tänä (tiistai) aamuna sen jälkeen kun ne olivat keskeytyksissä 7 opintopäivää.

Ontarion opetusministeriön kerrotaan pyytäneen, että senaatti lopettaisi yliopiston luentojen lakkotilanteen osoituksena siitä, jotta senaatti on omasta puolestaan valmis ja halukas neuvottelemaan kaikista yliopistolla vallitsevista erimielisyyksistä.

Torstaisessa kokouksessa ilmoitettiin myös, että opetusministeri W. Davis on luvannut ryhtyä konkreettisiin toimenpiteisiin erimielisyyksien ratkaisemiseksi.

Yliopistolla on vallinnut kireä mieliala jo tämän vuoden alusta lähtien. Yliopiston presidenttinä toiminut tri Mullins joutui eroamaan virastaan viime keväänä ja nyt sanotaan pääasiallisena kiistakysymyksenä olevan sen kun opettajilla ei ole vieläkään uutta palkka- ja työehtosopimusta meneillään olevalle lukukaudelle.

PALKKAKYSYMYS YHÄ RATKAISEMATTA

Sudburyn koululautakunnan ja jatkokoulujen opettajien välinen palkkakiista ei ole vieläkään ratkaistu, ilmoitti opettajia palkkaneuvotteluissa edustavan komitean puheenjohtaja Frank Carbone viikonlopulla. Hän sanoi kuitenkin olevansa "toivorikas" tänä tiistaina pidettävän neuvottelukokouksen suhteen.

Niin koululautakunnan kuin opettajienkin edustajat ovat toivorikkaita, että tänään pidettävässä kokouksessa päästään sopimukseen.

"Ero on enää noin $200 palkkakysymyksessä", sanoi mr. Carbone.

POSTITYÖLÄISET EIVÄT ÄÄNESTÄNEET

Postinkantajien union Sudburyn osaston jäsenet eivät äänestäneet uuden palkka- ja työehtosopimuksen suhteen vaan lähettivät viime viikolla tyhjät äänestysliput takaisin Ottawaan.

Sudburyn postinkantajien union osasto no. 61 lausunnossa sanotaan, että "jäsenet eivät tule äänestämään uuden sopimuksen hyväksymistä tai hylkäämistä vastaan ja niin ollen palautetaan äänestysliput takaisin Ottawaan".

Paikallisen union osaston eräs puhemies sanoi, että osasto päätti jättää äänestyksen osallistumisen, koska uuden sopimuksen puitteissa voidaan postinkantajilta riistää palvelusvuosioikeudet jos postinkantaja siirretään postinlajittelijaksi tai toisin sanoen sisätyöläiseksi.

Mutta postityöläisten union ottawalainen puhemies sanoi, että postityöläiset eivät menetä palvelusvuosihyvityksiään, vaikka heidät siirretäänkin toisenlaisiin tehtäviin postikonttorin puitteissa. Hän sanoi lisäksi, että tyhjät äänestysliput palautetaan Sudburyyn.

MINE MILL AVUSTAA LAKKOLAISIA

Mine Mill union osasto no. 958 rahastonhoitaja Joe Astgen tiedoitti union kuukausikokouksessa, että Mine Mill unio on myöntänyt United Auto Workers uniolle $50,000 lainan ilman korkoa. Autotyöläisten union jäsenet ovat parasta aikaa lakossa General Motorsia vastaan.

"Autotyöläisten palkkataistelu on tärkeä kysymys kaikille järjestäytyneille työläisille", sanoi mr. Astgen. "Meidän uniomme on myös lahjoittanut yksimielisesti $2,500 itärannikon lakossa oleville kalastajille, jotka taistelevat unioedustusoikeuksiensa puolesta kahta suurta kalakannuttimoa vastaan."

KARJAVARKAILLE SAKKOTUOMIOT

Kolme noelvillelaista miestä tunnusti viime viikolla päättyneessä oikeuskuulustelussa syyllistyneensä kolmen lehmän varastamiseen, haavoittamiseen ja tappamiseen. Tuomari Gerry Michel langetti jokaiselle syytetylle $250 sakkotuomion.

Quebecin työministeri kaapattiin kotinsa edustalta Montrealissa

(Jatkoa sivulta 1)

mainostusta sanomalehdissä ja televisiossa; vapautettava ja kuljetettava maasta pois 23 poliittiseksi vangiksi sanottua henkilöä; posti-kuorma-autojen ajurit, jotka työkiistan johdosta jäivät Montrealissa työttömiksi, on otettava työhön heidän unionsa määrittelemin ehdoin; maksettava kultaharkkoina $500,000 lunnaat, jotka tulee kuljettaa maasta pois samanaikaisesti poliittisiksi vangeiksi sanottujen henkilöiden kanssa; ja että viranomaisten on tehtävä tunnetuksi FLQ:n erään urkkijan henkilöllisyys.

Radikaaliseksi lakimieheksi sanottu montrealilainen Pierre Cloutier sanoi sanomalehtimiehille maanantaina, olevan ilmeistä, että poliisit aikovat pitää lakimies Lemieuxin, jonka FLQ sanoo olevansa valmis nimittämään edustajakseen hallituksen ja FLQ välisiin neuvotteluihin, pidätettynä tähän (tiistai) aamuun asti. Mr Cloutier sanoi, että häntä on pyydetty mr Lemieuxin lainopilliseksi neuvonantajaksi alustaviin kuulusteluihin.

Quebecin työministeri Laporten kaappaukseen sanotaan osallistuneen neljä miestä, joista kaksi oli autossa sillä hetkellä kun konepistoolein aseistautuneet kaksi muuta miestä sieppasivat mr Laporten hänen kotinsa edustalta lauantai-iltana. Poliisit kuvasivat kaappauksen onnistuneeksi operaatioksi.

Ont. "urheilukaloista" elohopea-myrkytysvaara

(Jatkoa sivulta 1)

symykseen mr Brunelle sanoi lainlaatijakunnan istunnossa, että hänen ministreiönsä tutkii arvostelevassa mielessä myös .5 miljoonasosan "turvallisuusrajaa". Ontariolaisia virkailijoita vieraili edellisellä viikolla Ruotsissa ja neuvottelivat siellä viranomaisten kanssa, joiden katsantokannan mukaan .1 miljoonasosa on "turvallisuusraja". Maailman terveysjärjestö (WHO) pitää .5 miljoonasosaa turavllisuusrajana.

Saastutusta aiheuttavat erinäiset teollisuuslaitokset. Mutta järviin voi tulla elohopeaa myös avaruudesta ja kalliomuodostumista, selitti mr Brunelle.

Huumausainepulma pahenee Israelin nuorten keskuudessa

Jerusalem. — Israelin terveysviranomaiset tunnustivat viikonlopulla, että he ovat huolissaan siitä kiinnostuksesta, jota Israelin nuoriso osoittaa marijuanaa ja muita vaarallisempia huumausaineita kohtaan.

Huumausaineongelman sanotaan pahentuneen valtavassa mittakaavassa vuoden 1966 jälkeen, jolloin mm. opiumia takavarikoitiin ainoastaan 44 paunaa salakuljettajilta. Vuonna 1969 takavarikoidun opiumin määrä oli 1,795 paunaa.

Huumausainerikoksista tuomittujen henkilöiden lukumäärä on Israelissa enemmän kuin kaksinkertaistunut sitten vuoden 1967 kuusipäiväisen sodan.

"Niskavuoren nuori emäntä" vierailulle myös Sudburyyn

Hella Wuolijoen kuuluisan näytelmän mukaan valmistettu elokuva "Niskavuoren nuori emäntä" esitetään Finnish haalilla sunnuntaina, marraskuun 18 pnä kello 2 iltapäivällä.

Filmin esittää Sudburyyn vierailemaan tuleva Työmies-Eteenpäin lehden liikkeenhoitaja Ernest Koski. Tervetuloa läheltä ja kaukaa tätä tunnettua filmiä katsomaan.

Kirpeätä arvostelua Nixonin ohjelmasta

(Jatkoa siv. 1)

seksi. —

Eläkkeellä oleva tunnettu canadalainen diplomaatti, Chester Ronning, joka toimi kerran aikaisemmin Hanoin sanansaattajana yrittäessään saada sodan lopetetuksi — kohdaten siinä kuitenkin Washingtonin kielteisen kannan — sanoi torstaina Camrosessa, Albertassa, että mr Nixonin ehdotus ampumisen lopettamiseksi Indo-Kiinassa aiheuttaa suurta pettymystä.

Mr Ronning sanoi odottaneensa presidentiltä tiedonantoa yksipuolisen ampumisen lopettamispäätöksen toteuttamista, ja valmistautumista USAn asevoimien vetämiseksi pois. Se on ainoa keino, miten saadaan ihmisten tappaminen lopetetuksi Indo-Kiinassa, selitti mr Ronning, jota pidetään länsimaiden yhtenä parhaimpana Kaakkois-Aasian asiain tuntijana.

Kambodzhan kaappariviranomaiset esittivät Phnon Penhissa pelkonsa siitä, että Kambodzhan edut uhrataan. He kiinnittivät huomiota siihen, että yli toinen puoli Kambodzhasta "jäisi kommunistien kontrolliin" ampumisen lopettamismääräyksen perusteella.

Lääkäri: — Mikäli teille vielä tulee vaikeuksia alkoholin suhteen, niin tulkaa vain heti minun luokseni.

Viinämäen mies: — Tohtori tarkoittaa sitä, että viinakaupat jostakin syystä suljettaisiin?

Indonesian vankilcissa ja keskitysleireillä on kymmeniä tuhansia ihmisiä, jotka vangittiin presidentti Suharton vallankaappauksen jälkeisenä aikana ja joita ei ole vieläkään oikeudessa kuulusteltu tai joita vastaan ei ole virallisesti nostettu minkäänlaisia syytteitä. Yllä on kuvattuna presidentti Suharton hallituksen kaikkein "toimeliaimmat" miehet. Vasemmalta: Brikaattikenraali Sudjono Humardhani, joka on Suharton henkilökohtainen neuvonantaja: brikaattikenraali Ali Murtope, joka toimii salaisen poliisin päällikkönä ja kenraalimajuri Alamsjah, maan ulkoministeri.

NÄIN VIETIIN MAA TALVISOTAAN

(Jatkoa 2 sivulta)

Suomen kansaa hyväksymään neuvottelurauhaa. Hallitus, presidentti ja Mannerheim olisivat arvovallallaan yhdessä tähän pystyneet hänen mukaansa. Mutta hallitus kulki "yleisen mielipiteen vanavedessa". Lisäksi "ulkoministeri Erkko toimi suorastaan tyhmän rohkeasti uskomatta, että Venäjä tarkoitti täyttä totta vaatimuksillaan", sanoo Linkomies ja jatkaa: "President ti Kallio taas oli täysin tahdoton vailla varmaa suunnitelmaa ja kykenemättä hänkään näkemään aseman hirvittävää vakavuutta." On todettava, ettei Linkomies itse tietenkään kritiikistään huolimatta suinkaan esiinny sotaa vastaan sinänsä, vaan katsoo sitä kuin antiikin tutkija Spartaa konsanaan muka välttämättömänä itsenäisyyden lunnaana kansakuntien joukkoon.

SUOMEA VAROITETTIIN. Kun suomalais-saksalaisen yhdistyksen puheenjohtaja professori Wuolle ja säveltäjä Yrjö Kilpinen marraskuun lopulla olivat Göringin puheilla, tämä oli sanonusuoraan, että suomalaisten olisi syytä hyväksyä Neuvostoliiton vaatimukset: "Kun kerran kansallissosialistisen Saksan oli ollut pakko tehdä ystävyyssopimus bolshevistisen Venäjän kanssa — niin virkkoi Göring leikillisesti — 'suurvallan Suomenkin' (die Grossmacht Finnland) oli syytä havaita tilanteen vaatimukset."

Linkomies kertoo kokoomuksen valtuuskunnan käyneen marsalkka Mannerheimin kotona marraskuussa 1939, jolloin hänen huomionsa kiintyi siihen, että siellä oli taulujen paikalla pelkät kehykset ja taulut korjattu pommivarmaan suojaan. Mannerheim otti siis vakavasti huomioon sodan mahdollisuuden, kun sen sijaan suurin osa eduskunnasta ja hallitus vielä olivat vuorenvarmoja uskossaan, että Neuvostoliitto vain taktikoi. Marsalkka ei pitänyt Hangon luovuttamista Neuvostoliitolle "Suomen kannalta kuolettavana", hän oli ärtynyt — maalaisliiton lempimän ja melkoisen yksinkertaisen puolustusministeri Niukkasen esittämästä uskosta "käydä menestyksellistä puolustussotaa" ja oli — Linkomiehen mukaan — sotaa vastaan.

Mieliala eduskunnassa oli "päättävä ja sisukas", kertoo kirjoittaja — ja sillä "sisukkuudellahan" sitten Suomi hoidettiin sekä talvi- että jatkosotaan, joihin nähden Linkomiehen käsitys kaikesta paasikiviläisestä realismistaan huolimatta on antiikin mystinen. Hän väittää, että neuvostoarmeijan tavoitteena oli aina Helsinkiin tunkeutuminen ja uskoi vakaan ja todella isänmaallisen Karl H. Wiikin odottaneen ottavansa vastaan neuvostoarmeijan Suomen pääkaupunkiin.

Linkomies oli sentään järkevimpiin kuuluneita porvareita, joka jopa v. 1948 jotenkin ymmärtää Neuvostoliiton vaatimukset ja kritisoi hallitusta. Ei siis ihme, että tyhmenpi hallitseva kaarti — Paasikiveä ja Mannerheimia lukuun ottamatta — ei pystynyt tajuamaan tilantcesta juuri mitään ja senkin väärin. Kun käsitys sosialidemokraattisen, Tannerin vastaan asennoituneen opposition, kuutostenkin "maanpetturuudesta" oli tällainen, ei ihme, että kommunistien kohtelu oli niin raakaa sotienaikaisessa Suomessa 1939—44.

CAJANDERIN HALLITUKSEN VAIHTAMINEN tässä vaiheessa oli tärkeä ratkaisu, ja tässä Tanner ja sos.dem. ryhmä osoittivat Linkomiehen mukaan "huomattavaa reaalipoliittista vaistoa", vaikkakin puoluesihteeri Aleksi Aaltonen syksyn neuvotteluvaiheessa oli — Linkomiehen mukaan — ilmeisesti Paasikiveä ja Linkomiestäkin tarkoittaen varoittanut, että "Suomen suurin vaara olivat nyt myöntyväisyysmiehet, uudet suomettarelaiset". Hallitusvaihdoksen tuloksena oli Rytin hallitus, mutta Linkomies toteaa — tosin perin kohteliaasti — että niissä olosuhteissa tärkeän ulkoministerin valinta ei ollut onnistunut: Tanner ei ollut ulkoministerin salkkua hoitamaan riittävän joustava eikä hienotunteinen, ja "hänen psykologinen vaistonsa on sangen epätäydellinen". Suomen ja Ruotsin puolustussuunnitelman paljastaminen radiossa osoitti Linkomiehen mielestä "kuinka vähän ulkopolitiikan tajua oli Kalliolla", mutta langettaa samalla vastuun myös ulkoministerille, Tannerille.

TÄSSÄ VAIHEESSA PAASIKIVI oli "passe". Linkomies sanoo hänen osoittautuneen hallituksessa pelkäksi painolastiksi. Hän ei edustanut kokoomuspuolueen käsitystä sotaan ja oli sitä mieltä, että "oli tehty suuri erehdys, kun ei ollut myönnytty Neuvostoliiton vaatimuksiin": Mitään positiivista panosta puolustustaistelun onnistumiseksi tai tilanteen muunlaiseksi pelastamiseksi oli häneltä turha odottaa." Eduskunta puolestaan istui Kauhajoella, jossa Ryti pääministerikautenaan ei kertaakaan käynyt sodan aikana — Tanner, Söderhjelm ja Koivisto kyllä kävivät esittämässä asiat niin toiveikkaina kuin suinkin. Kun hallitus oli ottanut yhteyden Moskovaan "tunnustellakseen rauhaa" alkutalvella, ei sitä tietänyt edes hallituksen enemmistö saati sitten tasavallan presidentti. Kun sitten joidenkin kansanedustajien pojat kaatuivat rintamalla, ei tietysti rauhasta ollut puhumistakaan.

Odotetusta länsivaltain avusta kirjoittaa Linkomies: "Neuvostoliitto tiesi yhtä hyvin kuin Suomen hallitus, että avun saaminen länsivalloista oli erittäin epätodennäköistä ja mikäli asiasta tulisi totta, kysymys oli ensi sijassa Ruotsin malmialueen valtaamisesta. Suomen auttaminen oli tosiasiallisesti ainoastaan toissijainen seikka. Lisäksi Neuvostoliitto käsitti hyvin, että Suomi ei kykenisi Kannaksen rintaman murtumisen jälkeen suoriutumaan puolustustaistelustaan sinä aikana, minkä avun saapuminen parhaimmassakaan tapauksessa kestäisi. Niinpä sitten osoittautuikin, ettei Neuvostoliittoa voitu hämätä tällä manööverillä. Lopputulos oli siis vain, että menetettiin tuhansia kallisarvoisia ihmishenkiä."

TÄMÄ ON KORUTONTA KERTOMAA, jos mikään. Linkomiehellä on seitsemän vuoden mullat päällään eikä häntä voida kaivaa haudastaan vastaamaan "talvisodan ihmeen häpäisemisestä", johon hän tosin tunteissaan antiikin professorina suhtautui kuin kreikkalaisten taisteluun Persiaa vastaan. Mutta miten on sitten tavallisen suomalaisen rintamamiehen laita, joka joutui taistelemaan varsin ankarasti helvetillisissä oloissa, mitä sota aina on, erittäin huonosti hoidetun politiikan, herrojen turhautumien, 1918-jälkeisen valkokaartilaisen politiikan, 1920- ja 30-luvun luokkasorron ja bolshevikkivihan puolesta. On aika järjestää edes rintamamieseläkkeet kuntoon ja tunnustaa, että talvisotakin oli pelkästään erinomaisen kehnon politiikan tulosta, josta vastuun kantaa myös linkomiesmäinen politiikka. (jatkuu)

Jorma Simpura.

Vasemmisto valtasi nyt Tukholman

Tukholma. — Tukholman tähän saakka porvarillinen kaupunginvaltuusto muuttuu vasemmistoenemmistöiseksi, ja alustavien laskelmien mukaan sosialistit saavat yhteensä 53 valtuustopaikkaa ei-sosialistien 48 paikkaa vastaan.

MUISTILISTA

CSJ:n Sudburyn osaston yleinen kokous Finnish-haalilla torstaina, tk. 15 pnä, klo 7.30 ill. Johtokunta kokoontuu tuntia aikaisemmin, siis klo 6.30.

Näyttämön johtokunnan ja kuoron komitean yhteinen kokous Finnish-haalilla tiistaina, klo 7 illalla.

Sävel-kuoron bingo-ilta on Finnish-haalilla torstaina, lokakuun 22 pnä, alkaen klo 7.30 ill. Tervetuloa.

Wanupissa seuratilaisuus Judy ja Don Parkerin kodissa lauantaina, lokakuun 17 pnä, alkaen klo 8 illalla.

Wanupin suomalaisella haalilla on Halloween tanssit lauantaina, lokakuun 31 pnä, klo 9—1. Soittaa Risto Hako-Ojan yhtye. Sisäänpääsy $1.25.

1971 FORD
Se menevä ajokki!
POIKETKAA KATSOMASSA
CHARLES ALATALO ja SULO HEINO, kokeneet ja avuliaat suomalaiset myymämiehemme voivat järjestää teille koeajon.
Cambrian Ford merkitsee parempaa kauppaa
CAMBRIAN FORD
Puh. 673-9501
65 Larch St. ja Kingsway
29. 6. 13. 20.

HENKILÖKOHTAINEN
JOULU- JA UUDEN VUODEN TERVEHDYKSENNE
VAPAUDEN JOULUNUMEROIHIN
jotka ilmestyvät
Lännen numero jouluk. 15 pnä
Itä-Canadan joulukuun 17 pnä
Teillä on erinomainen tilaisuus lähettää Vapauden välityksellä joulu- ja uuden vuoden tervehdyksenne ystävillenne ja tuttavillenne kautta maan.
Te voitte valita henkilökohtaisen, erikoiskehyksessä olevan tervehdyksen, joita on $3.00, $4.00 ja $5.00 hintaisia, kirjoittamalla nimenne ja osoitteenne valitsemaanne tervehdysma'liin. Lähettäkää se maksun kanssa Vapauden konttoriin tai antakaa palkkakuntanne asiamiehelle.

HYVÄÄ JOULUA
JA ONNEA
UUDELLE VUODELLE
toivotamme kaikille tovereille ja ystävillemme!
(Nimi)
(Osoite)
HINTA $5.00

HAUSKAA JOULUA
JA ONNELLISTA
UUTTA VUOTTA
toivotamme kaikille ystävillemme!
(Nimi)
(Osoite)
HINTA $3.00

Vapaus Publishing Company Limited
Box 69 Sudbury, Ont.

LEVYUUTUUKSIA SUOMESTA
Suosittuja 12 tuuman Hi-Fi RYTMI-äänilevyjä

RILP 7002 — TAPIO RAUTAVAARAN UUSIMPIA LAULELMIA: Tuopin jäljet, Rosvo-Roope, Bellona ja Rodrigo, Hiljainen satama, Lapsuuden koti, Imatran rannalla, Souvaripoikia, Peltoniemen Hintriikan surumarssi, Merenneidon kyynel, Metsäkukkia, Joensuu Elli, Olkoon näin, Ohimennen, Jätkän lauantai.

RILP 7019 — VANHOJA VALSSEJA LAULETTUNA 1: Kesäillta, Häämuistojen valssi, Lokki, Villiruusu, Poikamiehen huolia, Koivu, Kielon jäähyväiset, Carmen Sylva, Vanha valssi, Hopeahääpäivänä, Kun kesä on mennyt, Kulkurin valssi.

RILP 7021 — VANHOJA VALSSEJA LAULETTUNA 2: Kultaa ja hopeaa, Elämä juoksuhaudoissa, Rantamökissä, Rakas muisto, Emma, Orvokkeja äidille, Valssi menneiltä ajoilta, Taikayö, Orpopojan valssi, Kodin kynttilät, Itämaan ruusuja, Äidin syntymäpäivä.

RILP 7036 — TAPSA LAULAA JA LAULATTAA 1: Talvella talikkalan markkinoilla, Hepokatti, Hei, vastimestari, Muurari, Mannakorven mailla, Isontalon Antti ja Rannanjärvi, Kulkurin valssi, Juhlan päättäjäislaulu, Väliaikainen, Maailman Matti, Paljon on kärsitty vilua ja nälkää, Ellin Boksissa, Niin minä, Neitonen, sinulle laulan, Arvon mekin ansaitsemme, Oolannin sota, Rullaati, rullaati.

RILP 7063 — TAPIO RAUTAVAARA LAULAA JA LAULATTAA 2: Laulakaamme silloin, Emma, Varjele Luoja, Kulkurin kaiho, Elkä me olla veljeksiä, Lundgreenska ja Lindgreeni, Rosmariini, Poika oli Pohjan Torniosta, Jos sais kerran reissullansa, Testamentti, Oulun pojat, Kiinan pelastusarmeijassa, Inarinjärvi, Wei-Hai-Wei, Tuulia, tuu.

HINTA $5.85
ynnä 5% myyntivero Ontariossa

Postitse lähetettynä lisättävä postikulut seuraavasti:

ONTARIOSSA:	QUEBEC, MANITOBA JA SASKATCHEWAN	ALBERTA JA BRITISH COLUMBIA
1—2 levyyn 45c	1—2 levyyn 50c	1—2 levyyn 55c
3—4 levyyn 65c	1—2 levyyn 70c	3—4 levyyn 75c

— TILATKAA OSOITTEELLA: —
Vapaus Publishing Company Ltd.
P.O. Box 69
102 Elm Street West Sudbury, Ontario

POLTTOÖLJYÄ
Voitte ostaa lämmitysöljynne vähittäismaksulla. Automaattinen öljypalvelumme takaa, että öljysäiliössänne on aina öljyä.
NYT VAPAA POLTTIMOIDEN HUOLTO
Lämmityslaitteiden edustajat ja ylöspanijat
DAVEY FUELS SUDBURY LIMITED
Puhelin 566-3631
2091 LASALLE BOULEVARD SUDBURY